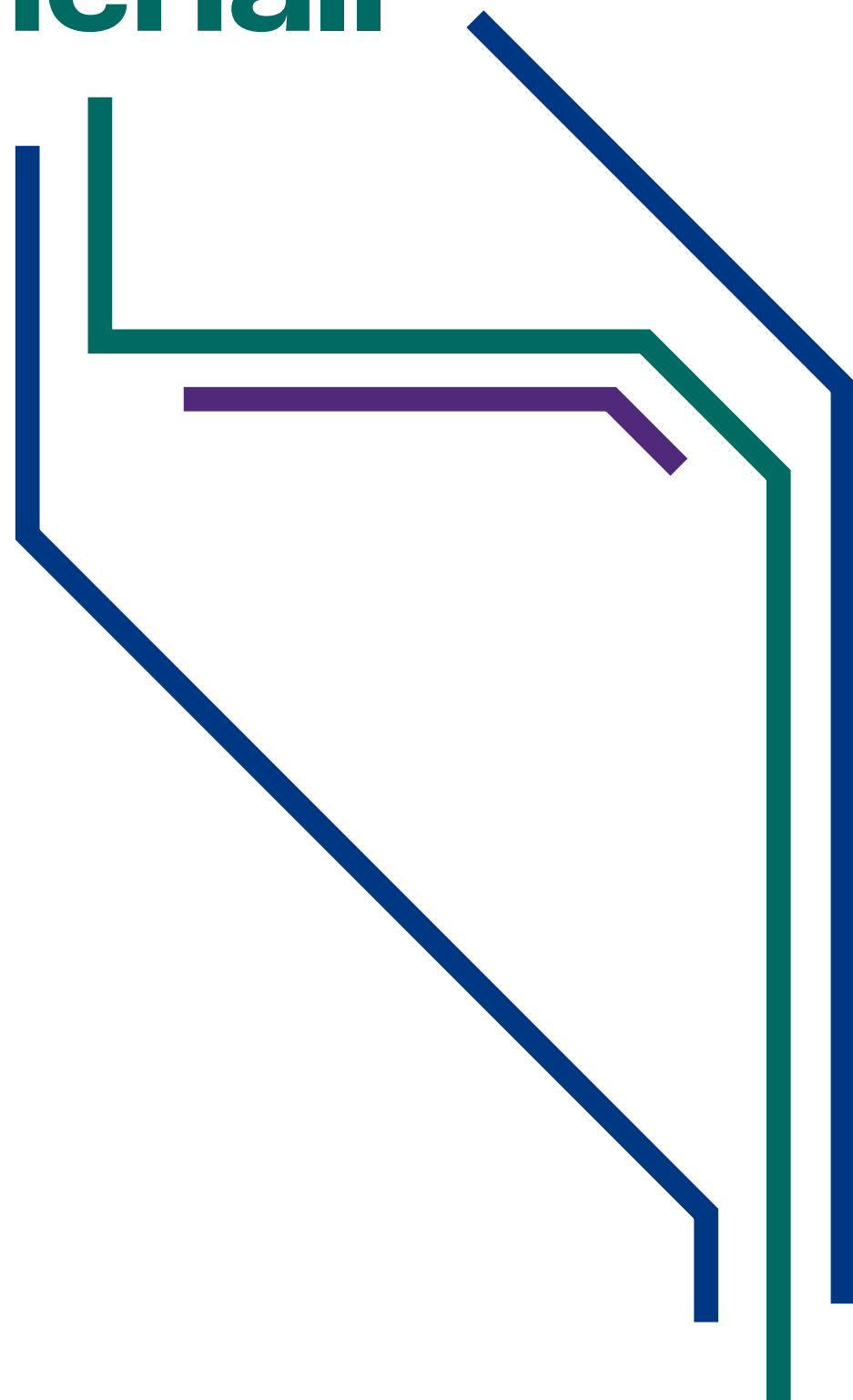

Ett Tiny House byggs på Västmanlands läns museum

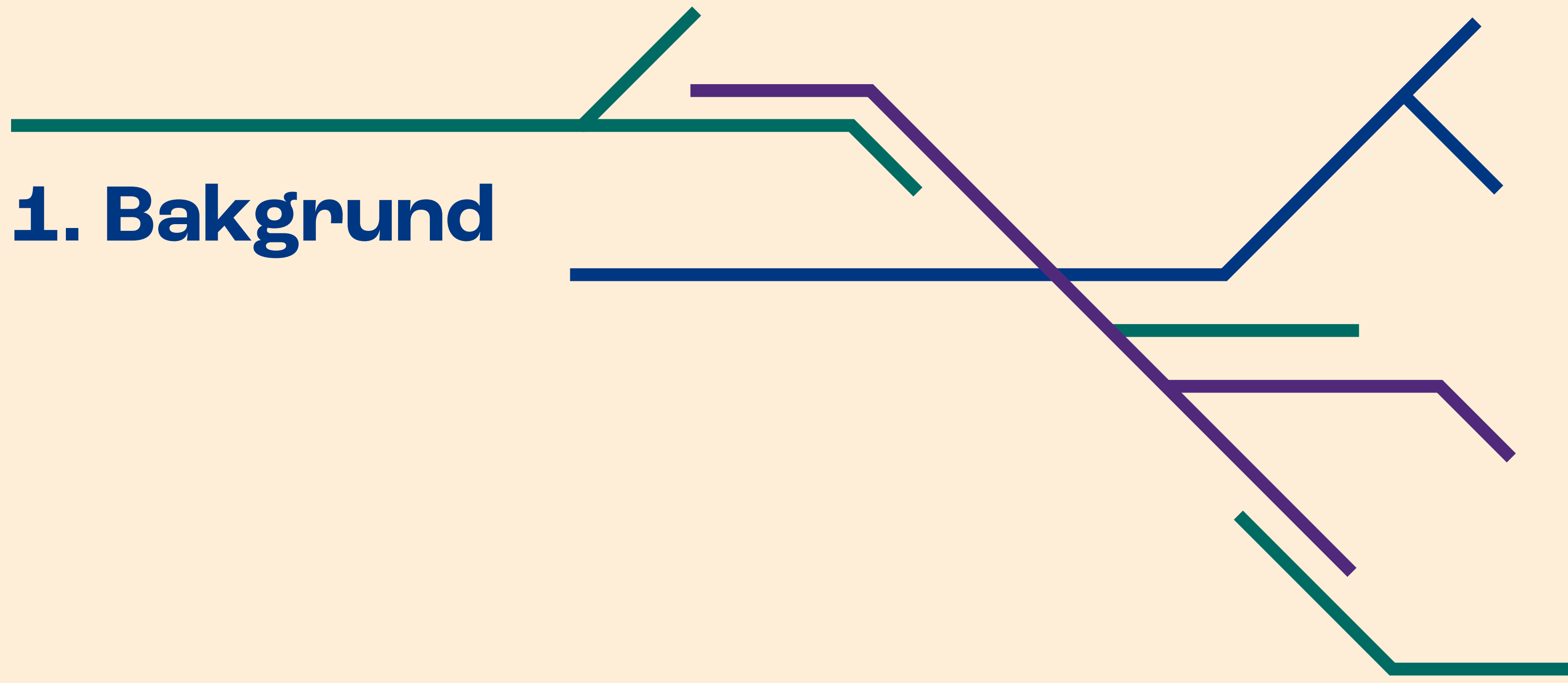
– en dokumentation

Innehåll

1. Bakgrund	3
Tiny House och Tiny House-rörelsen, en bakgrund med fokus på Sverige	5
Bo och samarbeta	9
En vardag utan vardagsrum	12
2. Utställningen Hållbara rums olika delar.....	13
Vad bestod utställningen av?	14
Tiny House-zonen	16
Varför Tiny house som en del av utställningen Hållbara rum?	16
3. Tiny House-utställningens olika funktioner.....	18
Tiny House-brevlådan	19
Får besökaren gå in eller inte?	20
Webbaserad low-fi-workshop med prototypkonstruktion	20
4. Tiny house-gruppens förväntningar och förhoppningar	24
Fotobaserad intervju	25
Webbintervjuer	27
Reflektionspass	32
Det praktiska byggandet	34
5. Slutsats	37
6. Att komma in och få leka – avslutande reflektion	40
Om författarna.....	46
Referenser	48

1. Bakgrund

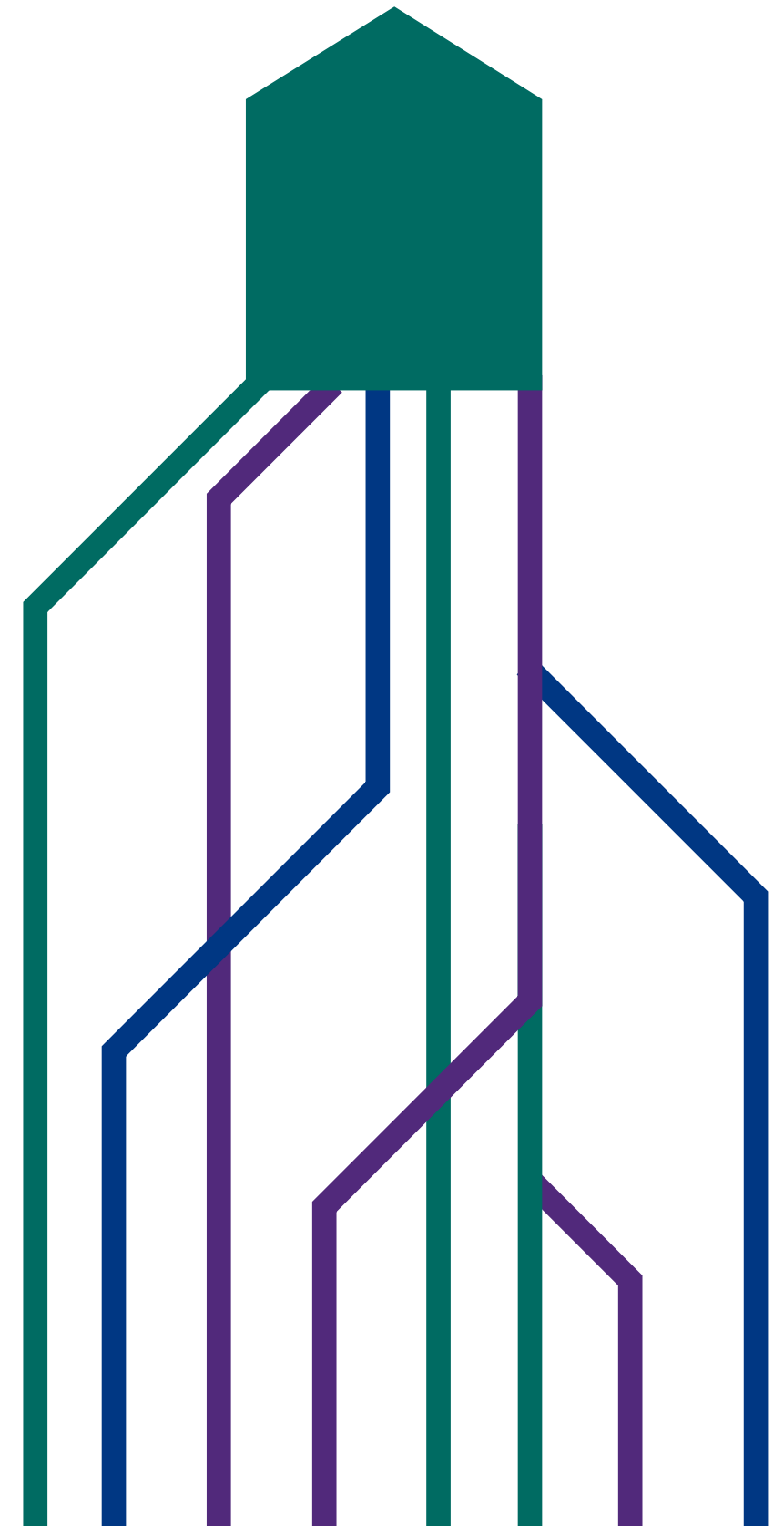

Det finns en stor och populär folkrörelse med människor som är intresserade av att bygga små hus att bo i, så kallade Tiny Houses. I dag kan du hitta information om rörelsen på internet, till exempel olika skildringar eller instruktionsfilmer där människor visar hur de bor och lever i den här typen av bostäder. Det finns konton och inlägg på plattformar som YouTube, Instagram och Netflix samt i olika typer av bloggar och Facebook-grupper.

Rörelsen har också spridit sig till Sverige. Ett Tiny House byggdes på Västmanlands läns museum, mitt i Västerås åren 2020/2021, där några kreativa själar tog ett initiativ och startade ett projekt tillsammans med museet. Resultatet blev en blandning mellan en utställning och ett pedagogiskt projekt där huset byggdes i museets största rum. Det övergripande målet var att

bjuda in alla inblandade (besökare, byggare, workshopdeltagare och allmänheten) till ett öppet samtal om hur vi kan leva mer hållbart, återanvända mer och vara kreativa samtidigt som vi förhåller oss till de byggnormer som gäller för dagens bostadshus. Syftet var att utforska flera olika koncept, från hur den kreativa processen ser ut, hur begreppet "hem" kan förstås och vilka syften hemmet fyller, till hur det kan göras möjligt för människor att kunna delta i en sådan byggaktivitet och hur projektet upplevs ur ett utställningsperspektiv i ett musealt sammanhang.

Tiny House-projektet ingick i den större utställningen "Hållbara Rum" som pågick från 7 november 2020 till 28 november 2021. Du kan se bilder och läsa mer om utställningen här: www.vastmanlandslansmuseum.se/hallbara-rum.

Tiny House och Tiny House-rörelsen, en bakgrund med fokus på Sverige

Att ett Tiny House byggdes under 2020/2021 på Västmanlands läns museum kan vi beskriva som en del av eller ett resultat av en rörelse i samtiden. Att byggandet inkluderas i ett museums utställningar och program är ovanligt men inte själva byggandet och tankarna kring dessa små hus. I december 2020 gav tillexempel en Google-sökning ca 5 420 000 träffar på "Tiny House Sverige" och ca 47 100 000 träffar på "Tiny House Sweden".

Vad är ett Tiny house?

När det gäller den tekniska beskrivningen av ett Tiny House syftar termen enligt Alexander et al. (2018) på ett "mycket litet hus på hjul", där en liten byggnad med träkonstruktion har placerats på en släpvagn. Byggnaden är 2,5–7 meter lång, 2,5 meter bred och har en maxhöjd på 4,2 meter. En byggnad som står på medar i stället för hjul

kan också räknas som Tiny House, så länge den har samma mobilitet och kan dras runt utan någon permanent förankring till marken. Andra forskare definierar ett Tiny House som en fristående byggnad med en yta mindre än 37 kvadratmeter (Olsson, 2020), som har utformats som varaktig bostad (Carras, 2019) och som vanligtvis byggs på en släpvagn för att vara mobil, samtidigt som den har en permanent utformning (Keable, 2017).

Tiny house-rörelsen

Efter finanskrisen 2008 har länder med en lång tradition av sociala hyresrätter/allmännyttan börjat strukturera om sina system mot en mer konkurrensinriktad marknad där fler äger sitt boende (Rolnik, 2019). Sverige är ett av de här länderna, där "småhuset är ett uttryck för och en strävan efter ekonomiskt oberoende på grund av den frihet och det självförtroende det för med sig" (Lysvret, 2016, s. 13). Men Tiny Houses ses inte

bara som lösningen på individens behov av att uttrycka sitt oberoende utan också, i ett bredare perspektiv, som ett symptom på den bostadskris samhället upplever i dag (Rolnik, 2019).

I en nyligen utförd studie av det svenska Tiny House-fenomenet fann Olsson (2020) att samtliga intervjuade personer nämnde att det var enkelheten och de ekonomiska aspekterna som fick dem att vilja bo i ett Tiny House. De ekonomiska aspekterna kopplades till det överkomliga priset, som medförde en frihet från skulder och amorteringar med en sammantaget bättre livskvalitet. Att leva "ett enkelt liv" med "färre materiella saker" är också kopplat till hälso- och hållbarhetsaspekter. Att äga mindre och vara mer medveten om de material som tas in i hemmet får, förutom ett mindre koldioxidavtryck, många effekter på de boendes hälsa genom en möjlighet att minska de giftiga utsläpp som vissa material ger ifrån sig. Färre ägodelar blir på så vis

ett sätt att både höja människors livskvalitet och skydda miljön. I motsats till stora och dyra hus som oftast inte är hållbara, varken miljömässigt, socialt eller ekonomiskt, förespråkar tiny house-rörelsens filosofi att litet är vackert, litet är mer hållbart och mindre är vägen till en mer överkomlig kostnad (Shearer & Burton, 2019). Fördelarna med att bo i ett Tiny House omfattar alltså hållbarhet på fler områden än bara det "gröna" byggande som det allmänna hållbarhetsnarrativet oftast fokuserar på. De här fördelarna har många kopplingar till de ekonomiska och sociala aspekter som ofta förs fram av de boende (Olsson, 2020). Människor som valt att leva i ett Tiny House i Sverige förknippar det livet med frihet, autonomi, mobilitet, byggande och design, hållbarhet samt miljö (Olsson, 2020).

Samtidigt har den svenska Tiny House-rörelsen också en del utmaningar och begränsningar. En gäller transporter. I Sverige är människor vana

att resa mycket under sommaren, men även om de här husen står på hjul är de inte lika mobila som en husvagn. Det gör att de inte är lika flexibla för resor, vilket människor som vill anamma den här livsstilen bör känna till för att kunna ha rimliga förväntningar på mobiliteten. Om du använder ett Tiny House för att resa omkring ökar dessutom både bränslekostnaden och utsläppen, vilket strider mot det ursprungliga hållbarhetsmotivet.

Placeringen och olika lagkrav är andra utmaningar här i Sverige. Var parkerar ägaren sitt Tiny House och hur säker är platsen? Det finns i dagsläget ingen nationell lagstiftning som ger stöd för permanent boende i den här typen av bostad, som anses vara en mer tillfällig konstruktion. "Om vi vill lösa den långsiktiga urbana bostadsbristen har flerfamiljshus definitivt en viktig roll i ekvationen – men det har Tiny Houses och alla andra boendeformer också" (Olsson, 2020, s. 46). I en svensk stad har kommunen samarbetat

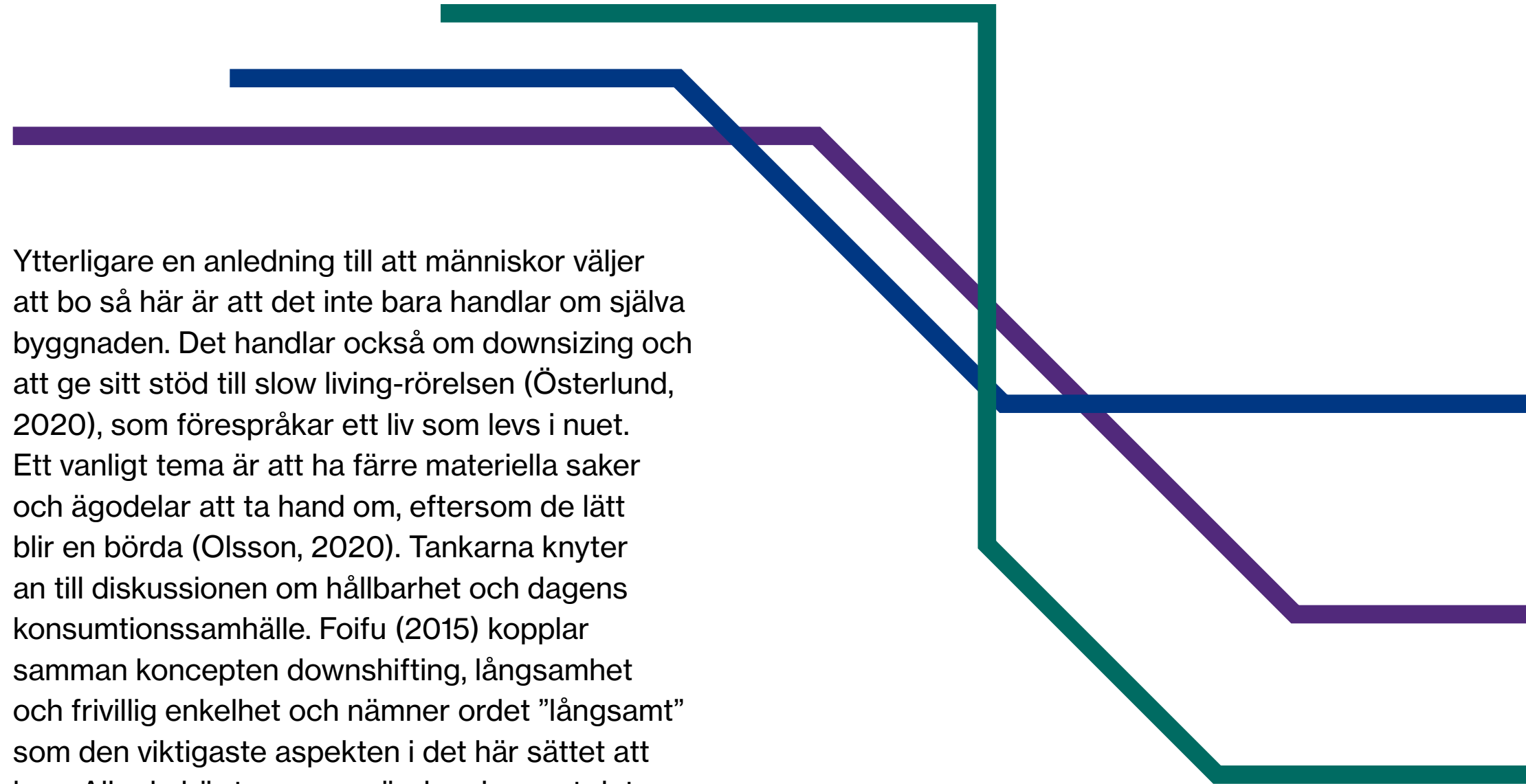
med medborgarna för att starta upp ett projekt där åtta Tiny Houses byggts för uthyrning. Syftet med det som kallas Uddebo småhusprojekt är att skapa en högre livskvalitet och känsla av tillfredsställelse för de inblandade: "[den] uppstår ur de egna ansträngningarna för att hitta ett utrymme där de kan ta hand om sitt eget hem och sin försörjning, utifrån de egna behoven och förmågorna" (Lysvret, 2016, p. 13). Även om den här erfarenheten kanske inte har varit lika hållbar och effektiv i sin materialanvändning som en lägenhet (eftersom husen värms upp med vedeldning), har den inneburit att deltagarna frikopplat sitt sätt att leva från konsumism och materialism, lärt sig hur det är att leva i en gemenskap och börjat använda jordens tillgängliga resurser på ett mer medvetet sätt. "Upplevelsen av att delta i projektet skulle komma att bli lärorik på många olika nivåer" (Lysvret, 2016, s. 13).

Som det här avsnittet visar håller Tiny House-boendet på att bli mer synligt, både på den svenska marknaden och i media. På motsvarande sätt som i Uddebo-projektet kan olika institutioner inkluderas i projektet för att hjälpa till att ge människor ett bättre liv generellt och skapa den hållbara sociala utveckling som alla talar om i dag.

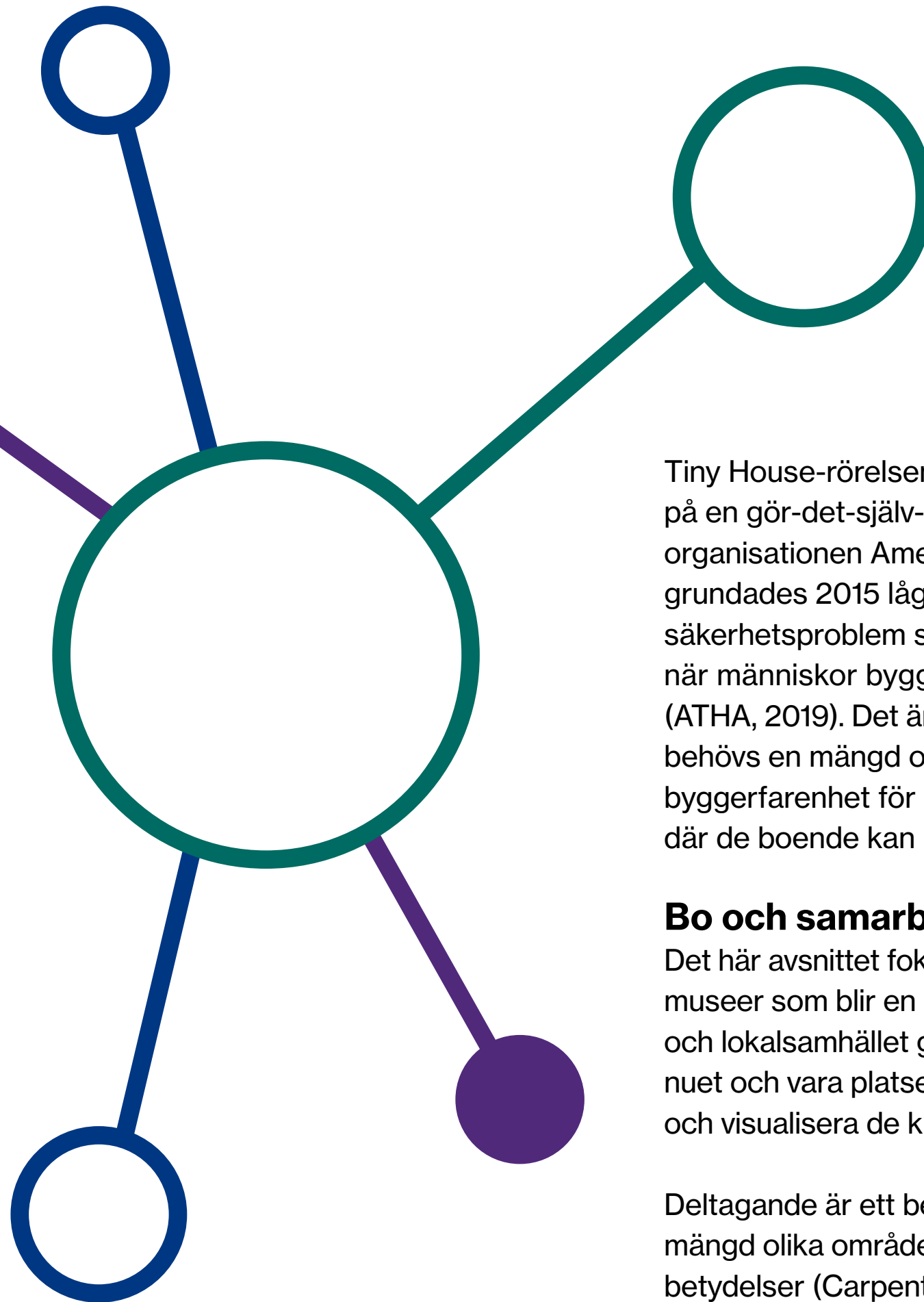
Så varför väljer människor att bo på ett så litet utrymme? Forskningen har visat att en av de främsta anledningarna är det överkomliga priset. Huspriserna är oftast kvadratmeterbaserade, så att tänka i mindre skala sänker kostnaden. Samtidigt ger det möjlighet att använda återvunna material som går lättare att hitta när du bygger smått. Andra anledningar är dels känslan att äga sin bostad, dels möjligheten att skapa ett hus som utgår från de boendes behov, på en bostadsmarknad som inte erbjuder tillräckligt många billigare alternativ för att människor ska kunna köpa egna hus (Olsson, 2020).

Ytterligare en anledning till att människor väljer att bo så här är att det inte bara handlar om själva byggnaden. Det handlar också om downsizing och att ge sitt stöd till slow living-rörelsen (Österlund, 2020), som förespråkar ett liv som levs i nuet. Ett vanligt tema är att ha färre materiella saker och ägodelar att ta hand om, eftersom de lätt blir en börda (Olsson, 2020). Tankarna knyter an till diskussionen om hållbarhet och dagens konsumtionssamhälle. Foifu (2015) kopplar samman koncepten downshifting, långsamhet och frivillig enkelhet och nämner ordet "långsamt" som den viktigaste aspekten i det här sättet att leva. Alla de här termerna vänder sig emot det kapitalistiska samhället, som förespråkar tillväxt, effektivitet och snabbhet. I stället bidrar de till ett "mer spirituellt och känslomässigt välbefinnande snarare än materiell ansamling" (s. 63).

Människor försöker konstruera om sina liv för att kunna ha råd med det andliga och känslomässiga

välbefinnande som Foifu (2015) tar upp. I ett australiskt experiment delades en bit mark upp mellan några frivilliga deltagare med olika ålder och bakgrund som bestämt sig för att ta reda på hur det känns att under ett år bo i en delad gemenskap. En liten summa pengar delades ut varje vecka och alla fick ta ansvar för det gemensamma, samtidigt som alla fokuserade på kopplingen till marken och att följa sina egna drömmar, bygga sina Tiny Houses eller uppleva friheten och naturen runtomkring (Alexander, 2016). I slutet av året var alla tacksamma för erfarenheten, men påpekade också de många utmaningar de hade ställts inför på vägen, särskilt vad gällde deras sociala förmåga att bo i en delad gemenskap men också med att bygga hela system och hus från grunden med svaga ekonomiska resurser. Den livsstil det innebär att bo smått medför alltså också utmaningar i vardagen som människor behöver känna till, i stället för att ha ett utopiskt sätt att tänka på boendet.

Tiny House-rörelsen är till största delen grundad på en gör-det-själv-kultur. När den ideella organisationen American Tiny House Association grundades 2015 låg därför stort fokus på de säkerhetsproblem som hänger samman med att när människor bygger sina Tiny Houses själva (ATHA, 2019). Det är viktigt att inte glömma att det behövs en mängd olika färdigheter och mycket byggerfarenhet för att konstruera ett riktigt hus där de boende kan känna sig trygga.

Bo och samarbeta

Det här avsnittet fokuserar på samarbetsprojekt där museer som blir en länk mellan hållbar utveckling och lokalsamhället genom att ge perspektiv på nuet och vara platser för att hjälpa till att förverkliga och visualisera de kreativa samarbetsprocesserna.

Deltagande är ett begrepp som används inom en mängd olika områden och har fått ett stort antal betydelser (Carpentier, 2012). Självklart finns det

olika nivåer av deltagande, från demokratiska arbetsprocesser i deltagande design där användarna involveras i hela processen, till användarfokuserade interaktioner där hänsyn tas till användarnas idéer eller reaktioner. I boken *Museum Basics* konstaterar Tim Ambrose och Crispin Paine att museerna är till för människor och att ett framgångsrikt museum inser dels vilka möjligheter ett deltagande kan innebära för museets arbete, dels att människor behöver engageras ännu mer genom de tjänster museet tillhandahåller (Ambrose och Paine, 2012). Det finns många definitioner av deltagande i museala sammanhang, till exempel "museibesök", "användandet av en interaktiv utställning", "röstning via ett webbaserat forum", "samproduktion" och "kreativt samarbete" (McSweeney och Kavanagh, 2016).

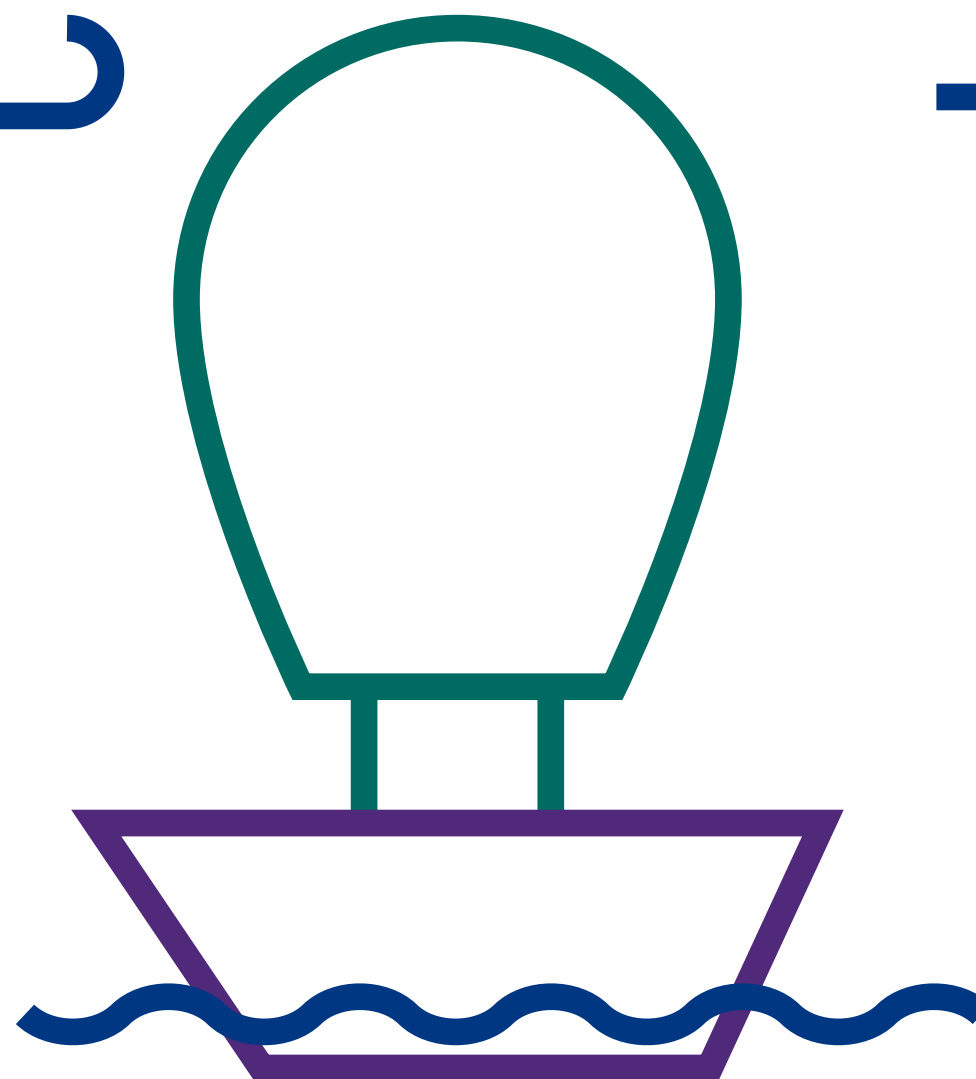
I sin bok *The Participatory Museum* (2010) beskriver Nina Simon fem olika nivåer av besökardeltagande, där varje nivå erbjuder

besökaren något speciellt. Simon beskriver den förändring som sker när processen i museet går från "jag" till "vi". På nivå ett ses museet som en kunskapsresurs dit besökarna kan komma och uppleva saker samt absorbera information och kunskap. Nivå två ger besökarna möjlighet att ställa frågor och agera. På den tredje nivån kan besökarna lämna spår efter sig under besöket och på så vis se hur deras egna intressen och beteenden stämmer överens med övriga besökares. På nivå fyra interagerar besökarna med andra som delar deras intressen eller beteenden, eftersom de på olika sätt kan kommentera andra människors tankar och kommentarer. Den femte och sista nivån gör museet till en social plats där intressanta och stimulerande möten med andra människor står i fokus. Det skapar en känsla av samhörighet som gynnar samhällsutvecklingen och samtal om andra ämnen än de som presenteras i till exempel en utställning (Simon, 2010).

Det engagemang i Tiny House-projektet som presenterats i den här rapporten går bortom den femte nivåns "sociala engagemang tillsammans med andra" och rör sig mot ett utforskande av medborgaraktiviteter kopplade till museets personal, besökarna och utställningsformgivning. Frågor som rör klimatförändringarna är angelägna till sin natur och kan kräva ett engagemang från människor som kan behöva agera utanför ramarna för vad som förväntas i samhället. Som institutioner har museerna kraften att kommunicera kring och ge perspektiv till frågor om välbefinnande, hållbarhet och resiliens (Stylianou-Lambert, 2010; Pienk de Gaay, 2020). På så vis utvecklar Västmanlands läns museum sin roll som kunskapsinstitution, där det allmänheten får interagera med och skapa delar av utställningen. Det kan definieras som en fritt vald lärandemiljö (Falk och Dierking 2016).

Det finns också andra exempel på samproducerade projekt där olika samhällspartners har arbetat

tillsammans med museer för att främja en socialt och miljömässigt hållbar utveckling med avseende på Tiny House-rörelsen. Ett exempel är ett projekt som skapats av FN:s miljöprogram i samarbete med Yale University, där ett Tiny House har ställts ut utanför FN:s högkvarter i New York. Syftet med utställningen är att få människor att börja fundera över anständiga, överkomliga bostäder som begränsar vår överanvändning av naturresurser och hjälper oss i kampen mot destruktiva klimatförändringar (FN, 2018). Ett annat initiativ som har gett stöd åt rörelsen inleddes 2011, då Toledo Museum of Art i Ohio, USA, fick ta emot en donation från två byggföretag som täckte kostnaden för material, arbete och transporter i samband med byggandet av ett Tiny House. Huset ingick i Small Worlds-utställningen, som främjade ett mer småskaligt boende. Det såldes senare på auktion och vinsten gick till museets program för yngre barn (Toledo Museum of Art, 2012). Det här är exempel på hur museer genom

olika samarbeten kan bidra till en mängd olika sociala aspekter i samhället.

Den nya tillbyggnaden av Fram-museet i Oslo är en annan institution som har fokus på att inspirera samhället till att söka kunskap och information om miljön, här i relation till pågående klimatförändringar och hållbara lösningar. Det är ett fokus som härrör från museets grundare, som 1936 ville hedra norrmännens polarexpeditioner: "En viktig aspekt av polarexpeditionerna var forskning om klimatet och miljön" (Wang, 2020).

Det här avsnittet har visat hur museer kan spela en roll i hållbarhetsarbetet, eftersom de är institutioner med styrkan att omskapa vår roll i samhället och arbeta för hållbarhet. Museerna kan ses som en form av "öppna verk" där människor fritt får uttrycka sina erfarenheter av olika föremål och situationer på det sätt de själva vill (Carr, 2001, s. 180), och engagera sig aktivt i att forma samhället.

En vardag utan vardagsrum

Traditionellt brukar ett hus beskrivas utifrån de olika rummen – sovrum, kök, vardagsrum, badrum, öppen planlösning etc. I Tiny House-projektet har det här perspektivet kastats om, så att huset i stället planeras för att fungera för de olika handlingar de boende kommer att utföra. I stället för att utgå från köket med alla dess vitvaror och "nödvändiga" förvaringslösningar har detta Tiny House byggts upp kring matlagningen, eftermiddagsteet och andra aktiviteter som kan utföras i ett sådant utrymme, även om det är aktiviteter som inte nödvändigtvis är kopplade till just ett kök. Eftersom utrymmet är begränsat (jämfört med traditionella hus måste det här anpassas till storleken på släpet, som har en yta på 8 kvadratmeter) finns det möjlighet att utforska nya, "downsized" miljöer som kan förstärka en känsla av välbefinnande i hemmet. Med det sagt kan du också ha lite roligt och leka med den rutschkana som finns på ena sidan av huset,

eller pudra näsan under den och sedan slappa i nätet ovanför medan du njuter av utsikten genom husets fönstervägg.

Utställningens Tiny House byggdes av en grupp med både fasta och mer tillfälliga deltagare som tillsammans vill utforska hur ett normkreativt, resurseffektivt och hållbart byggande och boende kan se ut. Under byggets olika faser samarbetade tre personer i kärngruppen med en rad olika partners – museipersonal, snickare, workshopdeltagare, människor i närområdet som skänker byggmaterial och museibesökare som kommer med input är bara några exempel. Gruppen ville bygga sitt Tiny House med öppet sinne, använda sig av lekfullhet och ha roligt under processens gång för att visa att även om det redan finns vissa regler för husbygge, går det att bryta mot dem utan att göra avkall på säkerheten eller byggnadens olika kvaliteter.

Medlemmarna ville gärna involvera andra i processen som också var intresserade av att bygga ett Tiny House, med särskilt fokus på de som identifierar sig som kvinnor. De skapade en webbplats där det går att läsa mer om byggnationens olika faser ("Dagbok"), andra liknande projekt ("Om Tiny House") och hur det går till att delta i processen (genom att skicka ett meddelande via sidan med "Frågor och Svar"). Den finns på följande länk: www.fliksforening.org.

2. Utställningen Hållbara rums olika delar

Vad bestod utställningen av?

Tiny House-projektet ingick i den större utställningen "Hållbara Rum" som pågick från 7 november 2020 till 28 november 2021. Under öppningsförberedelserna var rummet stängt för museets besökare, eftersom hela utställningen fortfarande var under uppbyggnad. Museet var då fortfarande öppet trots pandemin. Detta förändrades genom de nya restriktioner som regeringen utfärdade i december 2020, som bland annat innebar museer tillfälligt stängdes. Under utställningsperioden var museet öppet men med begränsat antal besökare.

Utställningen låg i museets bortersta del, som också är byggnadens största rum. Det gjorde att det fanns tillräckligt med utrymme för allt

Bild 1: Välkomstzonens installation. Fotot är taget under öppningsdagen.

som behövdes för att förbereda utställningen: flyttbara väggar, träbitar överallt, en mängd föremål som behöver arrangeras på väggarna, alla verktyg som behövs för att Tiny House-gruppen skulle kunna arbeta och dessutom en släpvagn som fungerade som husets grund. När utställningen öppnade två veckor senare fanns allting på plats i fyra separata zoner.

Bild 2: Köksytan i den andra zonen, med utställningen "Hållbart hemma" från Sörmlands museum. Fotot är taget under öppningsdagen.

Ingången till Hållbara rum kan beskrivas som en **välkomstzon**, där en installation av olika föremål och ord bjöd in besökarna till att fundera över hur de använder vardagliga föremål, men också över hur de skapar en komplett livscykel för dem (se bild 1). På väggarna finns också textbaserad information som beskriver utställningen och hur besökaren får största möjliga utbyte av den.

Den andra zonen bestod av en utställning om fyra rum som transporterades från Sörmlands museum till Västmanlands läns museum, där de har anpassats till en ny layout.

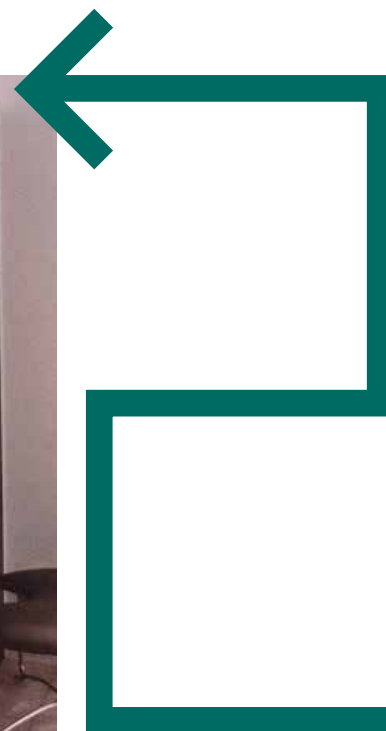

Bild 3: Tiny House-zonen omgiven av byggstängsel. Fotot är taget under öppningsdagen.

Den här delen av utställningen beskrev de huvudsakliga rum som oftast finns i ett traditionellt hus, med början i en hall som leder vidare till ett badrum på ena sidan, ett kök (se bild 2) och ett vardagsrum på andra sidan. Rummen innehåller typiska möbler och föremål som antingen har gjorts för hand eller tillverkats av återvunna (och återvinningsbara) material. Här finns också information om hur återvinningsförädlingen (upcycling) har gått till och hur du själv kan göra samma sak, med en vägledning steg för steg.

Eftersom hela utställningskonceptet går ut på att lyfta fram de olika utrymmenas hantverk och

handgjorda föremål, kompletterades rummen som beskrivs ovan av en snickarverkstad som representerar utställningens **tredje zon**. Verkstaden var en plats för olika evenemang. Under öppningsdagen fanns flera av museets samarbetspartners på plats för att visa upp sitt arbete. Här fanns också representanter från olika hantverksföreningar och byggare som specialiserat sig på renovering av gamla, traditionella hus i länet och här visade upp en riktig husstomme, byggd av stockar. Museets byggnadsantikvarie visade hur människor kan renovera gamla fönster och delade med sig av sin kunskap.

Bild 4: Återanvända fönster som används till en av husets väggar. Fotot är taget under öppningsdagen.

Tiny House-zonen

Den fjärde zonen utgjordes av ytan där Tiny House byggdes. Eftersom byggprocessen var pågående under hela utställningstiden var den aktiva verkstaden fylld av olika föremål. Ett av dem var släpvagnen, som utformades särskilt för att fungera som husets grund. Den är lägre än en traditionell släpvagn, vilket gav utrymme för husets hela höjd och gjorde att det så småningom kunde rullas ut genom bakporten (se bild 3). När utställningen öppnade hade släpvagnen redan försetts med husets golv och en av väggarna, som hade byggts upp av sex återanvända fönster som skänkts av någon som annars skulle ha kasserat dem. Konstruktionen kompletterades

av prototyper i kartong som visade hur husets övriga delar kommer att se ut.

Resten av den här zonen bestod av allt det material som Tiny House-gruppen samlat in från olika håll. Eftersom byggandet var en öppen process som fokuserade mer på intuition än planering och dessutom hade ett hållbarhetsperspektiv i sin materialanvändning, sorterades det insamlade materialet på plats i utställningen (se bild 4). Zonen skiljde sig på så sätt från utställningens övriga delar, genom att det var själva processen som var synlig. Det märktes också på belysningen, som skiljde sig från de övriga zonerna (där ljuset var dämpat

Bild 5: Skillnaden i belysning mellan Tiny House-zonen och resten av utställningen. Fotot är taget under öppningsdagen.

och riktat mot de utställda föremålen) genom att taklamporna här fick lysa upp hela rummet (se bild 5).

Varför Tiny house som en del av utställningen Hållbara rum?

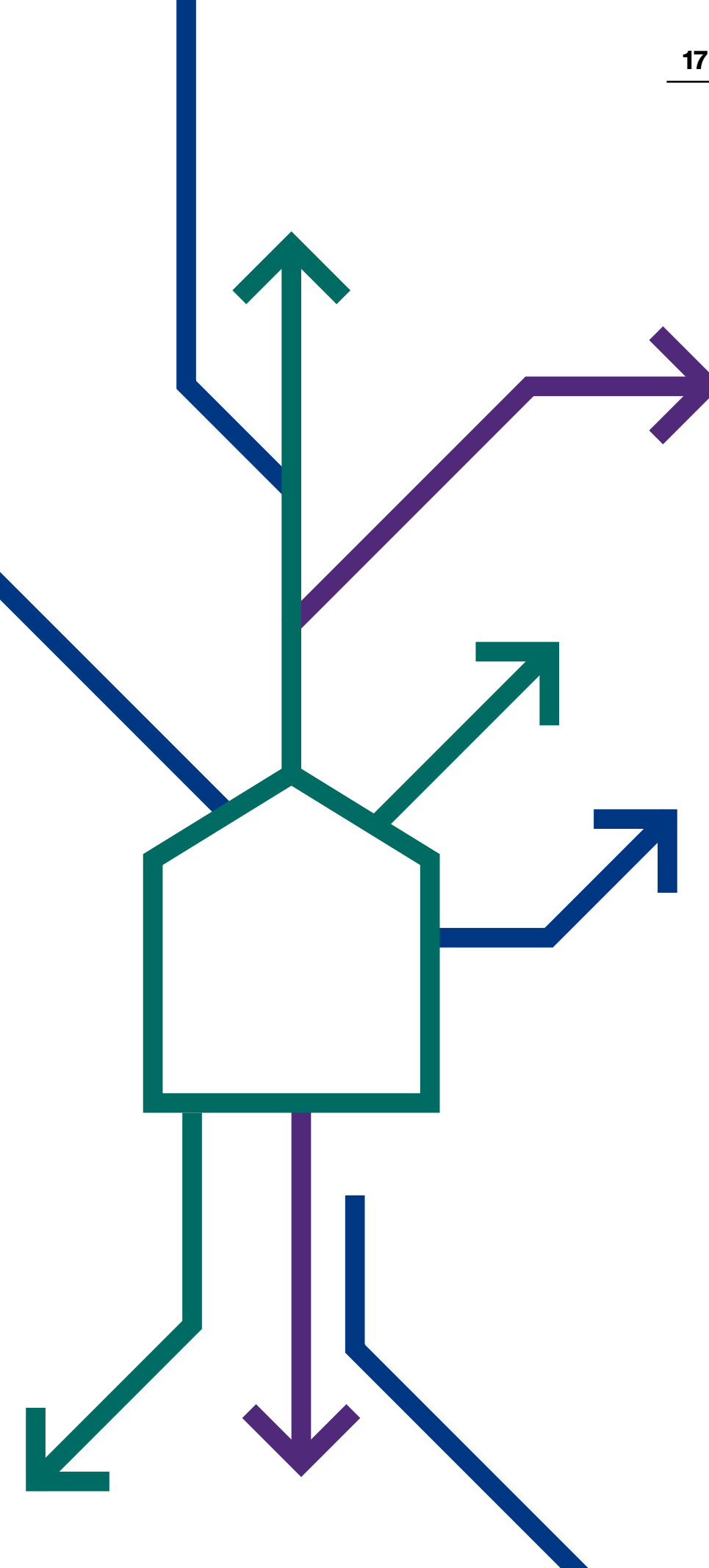
Hållbarhet var det övergripande perspektivet för utställningen Hållbara rum. Tiny House-utställningen handlade om att utforska ett nytt och utvidgat sätt att se på begreppet "hem", som en plats där människor känner och handlar på ett visst sätt snarare än befinner sig i olika rum som fyllts med föremål avsedda för just den ytan. Den handlade också om att föra in kreativitet, intentionalitet och prototyper i processen och

leka med olika normer, till exempel för hur ett hus bör byggas, vem som faktiskt bygger det och för vem det görs.

De här perspektiven var tänkta att fungera som samtalsöppnare för alla de som kommer i kontakt med platsen och processen. Det börjar med museet och dess anställda som offentlig institution och fortsätter med Tiny House-gruppen som hittar sätt att bygga och navigera i museets olika utrymmen (förutom den metaforiska innebörden av de här "utrymmena" är gruppen också fysiskt begränsad till att utforma huset så att det kan komma ut genom bakporten). Vidare finns de människor som rör

sig runt huset (snickarna, de människor som deltar i workshoparna, de som försett gruppen med material och människor som är allmänt intresserade av att bygga ett Tiny House), tillsammans med de vanliga museibesökarna. Sist men inte minst vänder sig utställningen till alla de som vill leva ett mer medvetet och hållbart liv, där de minskar sina koldioxidavtryck och fokuserar på det de tycker är viktigt i stället för att följa traditionella normer.

På så sätt sträcker sig utställningen vidare ut i samhället, bortom det utrymme som skapats av museets fysiska väggar.

3. Tiny House- utställningens olika funktioner

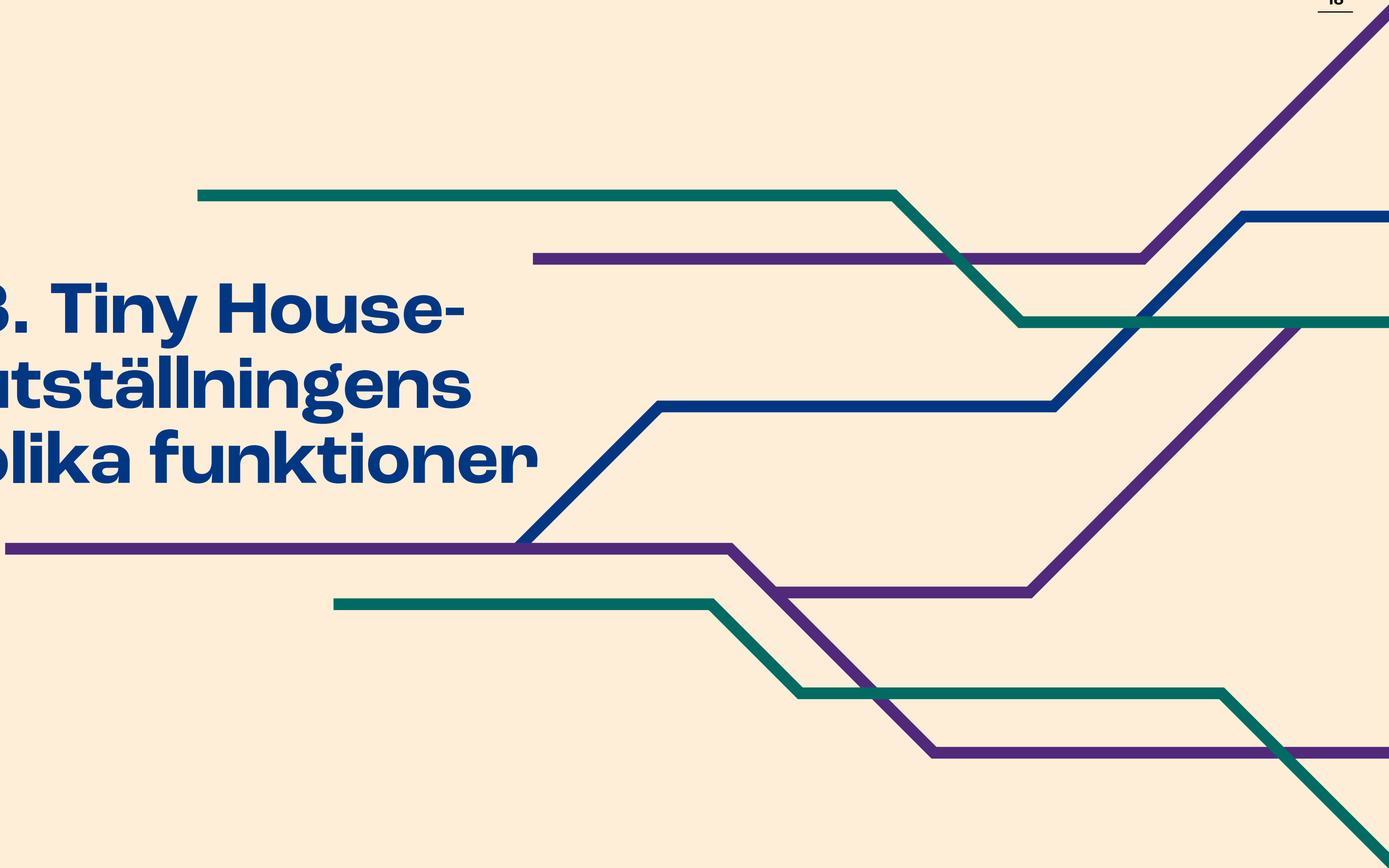

Bild 6: En av projektets brevlådor. Fotot är taget under öppningsdagen.

Det här kapitlet ägnas åt de tillfällen under den dokumenterade perioden där det har skett interaktioner mellan Tiny House-utställningen och antingen vanliga museibesökare eller människor som har kommit dit särskilt för projektets skull.

Tiny House-brevlådan

Eftersom utställningen bjöd in till dialog och gruppen gärna ville ta del av kunskaper och åsikter från de som var intresserade av både

ämnet och själva projektet, hade gruppen satt upp tre brevlådor av återvunna kartonger (se bild 6) runt om i Tiny House-verkstaden. Vid varje brevlåda ställdes en fråga: "Vad är att bo för dig?", "Har du några frågor?" och "Har du några goda råd?".

Några brev kom in under de dagar som museet fortfarande var öppet för allmänheten. Här är några exempel:

Vad är att bo för dig? Att bo är: trygghet, min plats där jag får vara i fred, min plats där jag umgås med de jag valt och gillar, värme o tak över huvudet, säng, mat, vatten. Där man är trygg. Att ha varmt och skönt. En skön säng. Varm mat. Ha sina saker. Att trivas. Vila. Längta till. Social samvaro. Det innebär att trivas. Längta hem. Att få göra nästan vad du vill med ditt hem.

Ett gott råd som kom från besökare var:
Tänk på att huset måste gå ut genom lastdörren!

Flera frågor ställdes också: *Hur tror ni att det kommer bli? Hur många kommer få plats att sova i huset? Vet ni hur huset kommer att se ut? Vilket är fram/bak? Kommer huset vara färgat?*

Tiny House byggdes upp organiskt genom en kreativ process, där svaren på frågorna införlivades via gruppens diskussioner under arbetet med att ta fram prototyper för resten av husets utrymmen. Svaren och frågorna sattes också upp på skyddsstaketet runt bygget och formade en dialog med besökarna. Formerna på lapparna med svar hade en tillfällig karaktär, det var ofta papperslappar skrivna för hand vilket stärkte känslan av process och att det är verkliga människor som svarar på frågorna.

Bild 7: Tiny House-zonen avskiljs av ett stängsel. Fotot är taget under öppningsdagen.

Får besökaren gå in eller inte?

Under öppningsdagen kunde besökarna fritt passera genom utställningens alla delar, med undantag för Tiny House-zonen där ett byggstängsel har satts upp av säkerhetsskäl. När det sattes upp några dagar innan utställningen öppnade förändrades hela relationen till utrymmet, genom att stängslet skapade en tydlig gräns mellan rummen. Stängslet blev på så vis en del av utställningens funktioner (se bild 7).

Men det fanns inte någon anpassad information som kunde ge besökarna en tydlig bild av stängslets funktion. Det var svårt att avgöra

vem som hade rätt att gå in i utrymmet och vem som inte hade det.

Stängslet lockade också yngre besökare att försöka ta sig igenom och in på området, vissa lyckades och andra inte. Under invigningshelgen fanns personal som reagerade artigt på barnens försök att ta sig igenom stängslet och informerade dem om att de inte fick vistas innanför det men de barn som hade relation med dem som byggde kunde ta sig in. Den här situationen är intressant och skapade frågor om de olika maktförhållanden som fanns i utrymmet och kring vem som ansvarade för vem när det gällde tillgänglighet och säkerhet.

Webbaserad low-fi-workshop med prototypkonstruktion

Det hade gått några veckor sedan pandemi-restriktionerna gjorde att museet stängdes och Tiny House-gruppens medlemmar befann sig inte längre i samma stad. De nya förhållandena gjorde att de tvingades anpassa sin ursprungliga plan att hålla en tvådagars byggkurs på plats i museet och i stället göra om den till en webbaserad version. Den 12 december höll gruppen därför en två timmar lång low-fi-workshop med prototypkonstruktion.

Det blev ett moment där gruppen kunde interagera med de personer som ville veta mer om

Bild 8: Workshop med prototypkonstruktion i hemmiljö.

Tiny House-konceptet och själva byggprocessen. De som redan hade registrerat sig för den fysiska kursen fick ett mejl med en Zoom-inbjudan och instruktioner om vad de behövde förbereda: "Välj en bra plats där du kan jobba, gärna med ett okänsligt underlag. Spara lite kartonger t.ex. toa kartongrulle, mjölkpaket etc. under veckan. Ha tejp, lim och sax/kniv nära till hands. Och så dator med bra internetuppkoppling och kamera. Länk till mötet hittar ni här nedan." (se bild 8).

De fick också tre frågor att tänka på, som ett sätt att få igång ett samtal: "Varför vill du bygga Tiny house?", "Vem är du?" och "Vad är att bo för dig?".

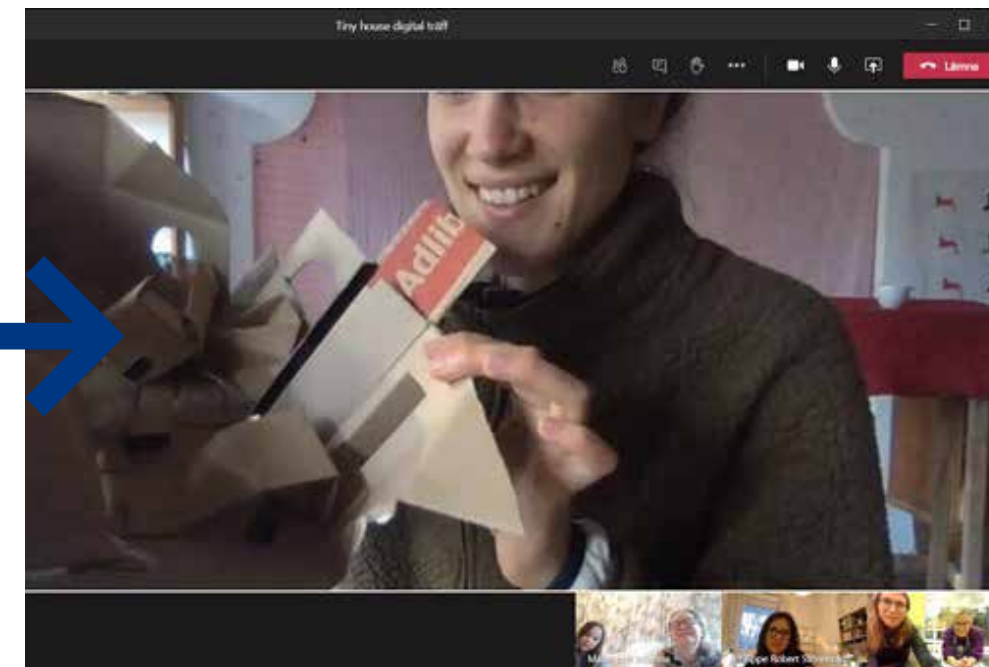
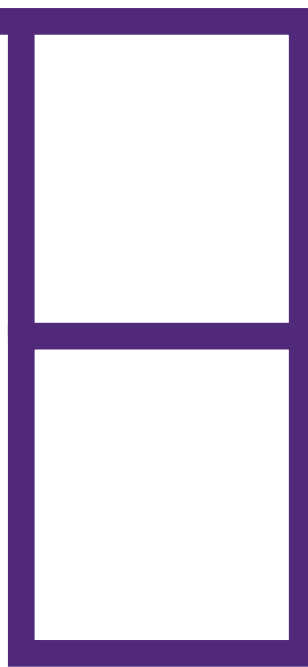

Bild 9: Prototyper presenteras under den webbaserade prototypworkshopen.

Workshopen inleddes med en öppen diskussion om olika Tiny House-konventioner, koncept och värderingar samt vad de betydde för deltagarna. Var och en av de sex deltagarna (två gruppmedlemmar fysiskt på plats i museet, en tredje gruppmedlem i Spanien, en mor och dotter från Sverige och Andreea, till hälften deltagare och till hälften observatör, också från Sverige) gavs möjlighet att lägga fram sin syn på ämnet, med kommentarer från de övriga.

Under workshopens andra del designade varje deltagare en modell av ett Tiny House utifrån de egna behoven och vad som gav deltagaren en hemkänsla. Alla fick ungefär 45 minuter för

att skapa en husmodell av de material de hade samlat ihop under veckan.

Efter prototypbygget presenterades varje modell och en diskussion följde (se bild 9). Ord som "flexibilitet" och "mobilitet" nämndes i samband med prototyperna och gav en bild av ett utrymme som kan användas till flera olika saker och fylla flera olika behov. Var golvet ska vara, hur högt i tak rummen behöver ha för att passa familjens krav och hur skapa zoner i en öppen planlösning är några av alla de frågor som togs upp i diskussionen.

Bild 10: Prototyp från den webbaserade prototypworkshopen.

Förutom den fysiska beskrivningen var det många andra koncept som dök upp. Ett av husen innehöll till exempel ett mjukt material som var tänkt att hänga från taket för att erbjuda de boende en sittplats. En av deltagarna föreslog att fisknät kunde användas för detta: "Vi kan gå upp på nätet" (vilket också blev en ordlek som kan syfta på internet eller digitala plattformar). Betydelsen av husets inre utvecklas på så vis och får en mer metaforisk nyans, som blir synlig för en större publik och öppnar för diskussion. Det uppstod också ett samtal om det fisknät som användes som byggnadsmaterial. Även det är något som inte är vanligt i byggbranschen, utan blir en lek

där saker görs på ett annorlunda sätt och mot traditionella normer kan brytas.

Diskussionen handlade också om hur skapa en mer naturlig känsla och lekfullhet inne i Tiny House-utrymmet, samt hur ge vänskaper plats att hela tiden utvecklas. Att socialisera och träffa andra är viktiga faktorer för att vi människor ska må bra. En av deltagarna byggde in både sin kärlek till musik och sitt människointresse i en konceptuell möbeldesign, med bland annat ett bord som kan fungera dels som en yta att ställa mat och dryck på, dels som ett piano som höjer stämningen i sällskapet (se bild 10).

Bild 11: Prototyp som gjordes och utforskades under den webbaserade prototypworkshopen.

Deltagarnas övergripande intryck var att workshopen gav ett bra ramverk för vad ett Tiny House kan vara (se bild 11) och hur kreativ en byggprocess kan bli när de boendes behov och intressen sätts i fokus i stället för att följa det vanliga sättet att konstruera hus, utan att mena det.

Prototypdelen beskrevs som en rolig aktivitet och ett bra sätt att materialisera en modell som annars bara skulle finnas inne i någons huvud.

I slutet av workshopen visade gruppen en kort animerad film som de hade skapat för att lyfta fram varför våra krav på ett kök ser ut som de gör i dag. Den visar hur sociala normer har förändrats genom åren samt var de här "måste"-behoven började dyka upp i våra hems "hjärtan", som köken informellt ofta kallas (se bild 12). Filmen gav en bra koppling till det övergripande projektet, med museets stora kunskap om husbyggande och miljöer från förra århundradet. Diskussionen ledde till samtal om att fram aktiviteter som går mer på djupet, när väl pandemirestriktionerna tillät besökare i museet igen.

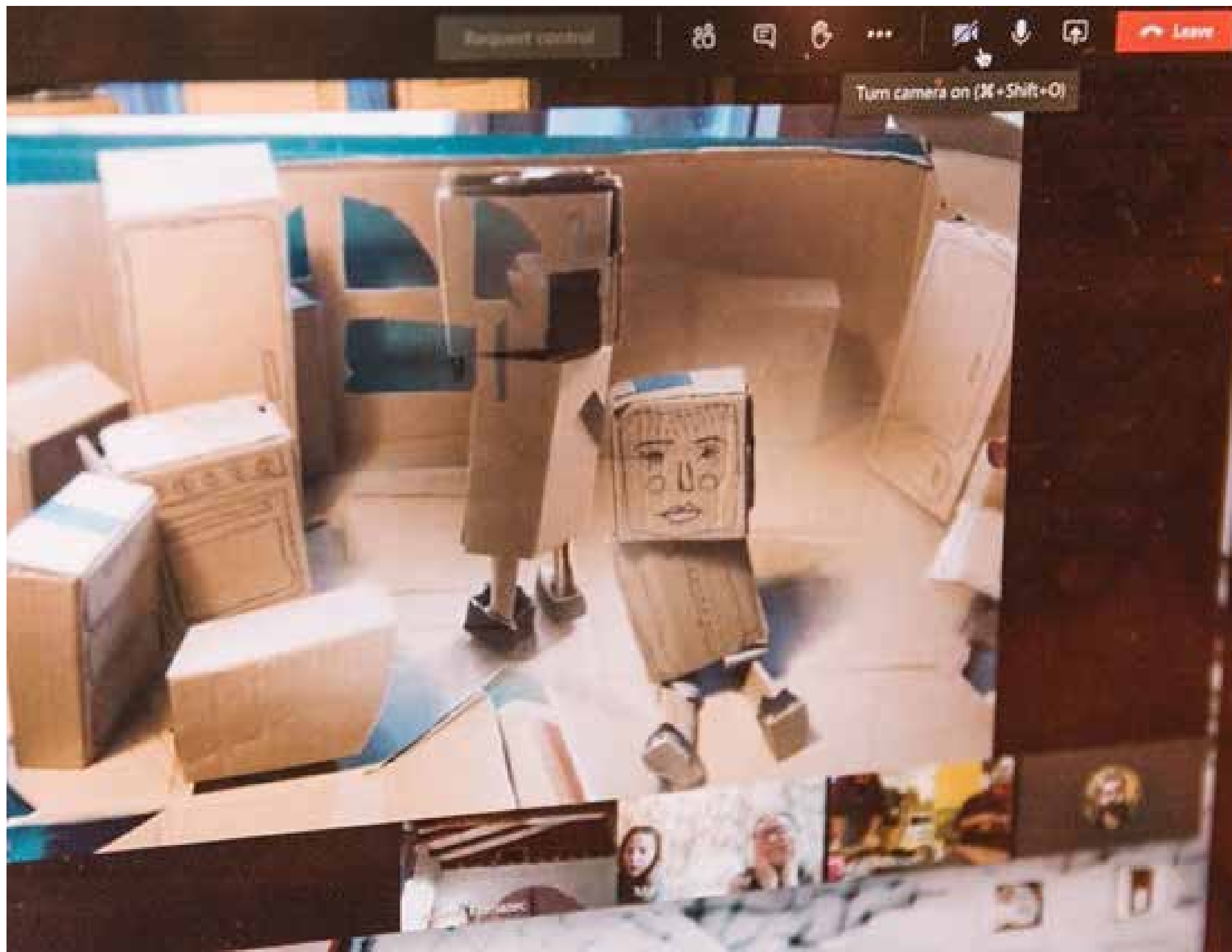

Bild 12: En bild från gruppens animerade kortfilm som visades under workshopen.

4. Tiny house-gruppens förväntningar och förhoppningar

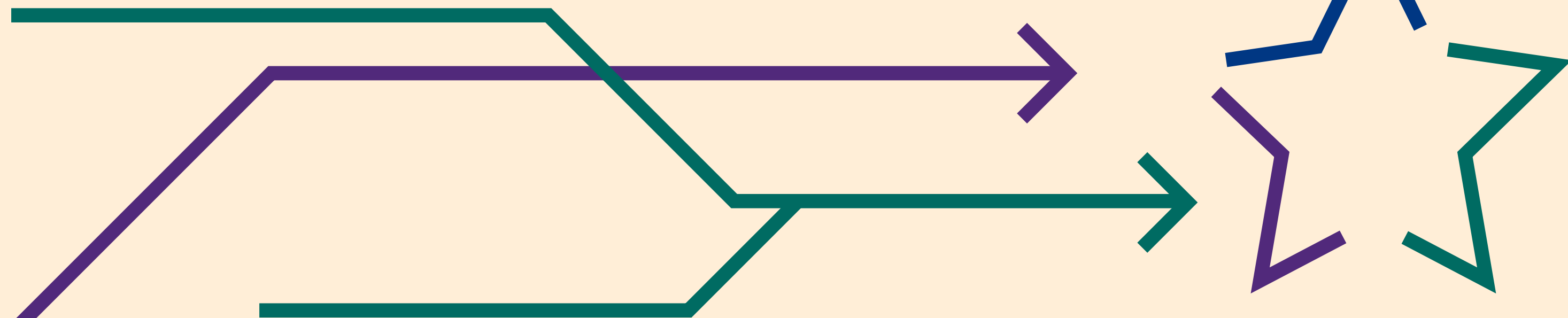

Bild 13: En av gruppens medlemmar reflekterar över frågorna individuellt inför gruppsamtalet.

Fotobaserad intervju

Visuella metoder kan ge förståelse för hur andra människor upplever sin värld. Fotobaserade intervjuer har använts framgångsrikt i en rad studier och är vanlig i deltagande forskning med barn och marginaliserade grupper. Huvudsyftet med en fotobaserad intervju är att utifrån bilder förstå hur en person uppfattar olika sammanhang och tillskriver dem sociala och personliga betydelser och värderingar.

En fotobaserad intervju utgår ifrån foton som någon för in ett samtal för att prata om olika ämnen och förstå mer om funderingar och tankar. Bilderna fungerar som underlag för intervjun och som ett

Bild 14: Den fotobaserade intervjun hade en ganska informell utformning och var en del av gruppens arbetsdag.

sätt för att illustrera uppfattningar och erfarenheter kring det som pågår i ett projekt som kanske inte är helt lätt att sätta ord på. När den som intervjuas själv tar foton är det en metod som fungerar bra för att konkretisera och även bilda eller hitta symboler för erfarenheter och känslor.

I den fotobaserade intervjun fokuserade vi på erfarenheter, avsikter och hur det känns att arbeta med Tiny House-projektet på museet. Under intervjun fick först fyra deltagare (Tiny House-gruppens tre medlemmar och en besökande snickare som hjälpte till under själva byggfasen) var för sig reflektera en stund över sina upplevelser.

Vill du läsa mer om fotointervjuer: Mannay, Dawn (2013). ["Who put that on there ... why why why?" Power games and participatory techniques of visual data production](#). *Visual Studies*. 28 (2): 136-146. doi:10.1080/1472586X.2013.801635.

Heikkilä, M., Andersson Schaeffer, J., Saler, K., Lindberg, M., Engman, J., & Lillvist, A. (2020). *Rum i förskolan: För barns lek och lärande*. Kapitel 4.

Momentet genomfördes i museet i oktober 2020, ungefär två veckor in i byggprocessen. Gruppen berättade om sina tankar och upplevelser med hjälp av fyra fotografier som de hade tagit i början av intervjun. De hade också fått två underlag i förväg, där det fanns instruktioner och frågor att svara på som stöd (se bild 13). Eftersom var och en av deltagarna skulle ta digitala bilder fick de också instruktioner om vart materialet skulle skickas innan workshopens andra del. Då kunde alla se bilderna tillsammans, dela en gemenskap och inleda samtal. Väl på byggplatsen behövde deltagarna anpassa momentet med att skriva och dela efter de förutsättningar som rådde vad gäller utrymme och byggmaterial. Därför använde de till

Första temat handlade om upplevelse och syfte med projektet: "Fundera över hur det känns att bygga ett Tiny House i ett museisammanhang. Vad hade du för övergripande syfte med projektet? Använd din telefon för att ta två bilder som visar de här känslorna/syftena och beskriv dem dessutom nedan."

Det andra temat för samtalet tog upp förväntningar hjälp av en visualisering av framtiden:

"Teleportera dig nu till framtiden, i maj 2021 när Tiny House nästan är klart. Vad skulle du säga om hela den här upplevelsen? Hur har det här halvårslånga byggprojektet fått dig att känna? Använd din telefon för att ta två bilder som visar de här känslorna/förväntningarna och beskriv dem."

Alla reflekterade individuellt utifrån tre frågor:

"Vad har du tagit en bild av?", "Beskriv varför du valde den här bilden." och "Skriv ned fem nyckelord som är kopplade till den här bilden/känslan."

Bild 15: Kartongrutschkanan som visas på den besökande snickarens foto.

största delen husets nästan färdiglagda golv som grund och stöd när de gjorde uppgifterna (se figur 14). Eftersom momentet utfördes två dagar innan den första byggperiodens slut var deltagarna upptagna av sin egen planering och de framsteg som behövde göras. Den 45 minuter långa intervjun överlappade därför deras lunchrast, vilket också bidrog till att göra den mer informell.

Snickaren tog en bild av en rutschkana i kartong (se bild 15) och sade att det var ett roligt sätt att bygga: att göra framsteg i projektet och visa upp det för folk på samma gång. Processen associerades till positiva saker som kreativitet, show, underhållning, inspiration och lagarbete. Hon tyckte att det var intressant och kul att "stå på scenen" i museet, att bygga huset och visa upp hela processen för en publik.

Hon talade också om sina förväntningar inför 2021 då projektet skulle vara över. Hon fotograferade högen med återanvänt material och uttryckte förhoppningen att inget av det skulle vara kvar när projektet väl var klart. Associationerna i att vara en del av en byggprocess som bevarar, återanvänder, ger, gör sig av med och omvandlar materia var för henne positiva.

Två andra medlemmar av Tiny House-gruppen tog upp ämnet *lekfullhet*. Här beskrivs byggprocessen som en situation för att lära sig, lära ut, göra, iaktta och bygga.

Hela processen med att bygga, samla in, bära, flytta på tunga saker, skära, snickra och till och med ringa telefonsamtal var kopplad till känslor av glädje som kom från det gemensamma skapandet, lekfullhet, att dela med sig och vara en del av utställningen, alltså att *stå på scenen*.

En annan deltagare talade om glädje genom att visa ett foto på en annan deltagare, leende i full fart. Processen beskrivs som en personlig resa, om än med massor av roligt på vägen – en resa bestående av inspiration, värme och bra lagarbete. En stor källa till glädje för både deltagare och snickaren var möjligheten att använda material som annars skulle ha kastats. Processen beskrevs som något som skänkte glädje och krävde mod, men också som en process som innebar många beslut, en känsla av hopplöshet och alltför lite fika.

Att förändra normer var ett ämne som ofta kom upp i samtalet. En deltagare beskrev sina avsikter genom att visa en skiss hon gjort över "alla galna idéer som vi har pratat om för att kunna förverkliga och leka med dem". Det var roligt att utforska icke-standardiserade lösningar och normkreativt arbete med en barnsligt nyfiken inställning.

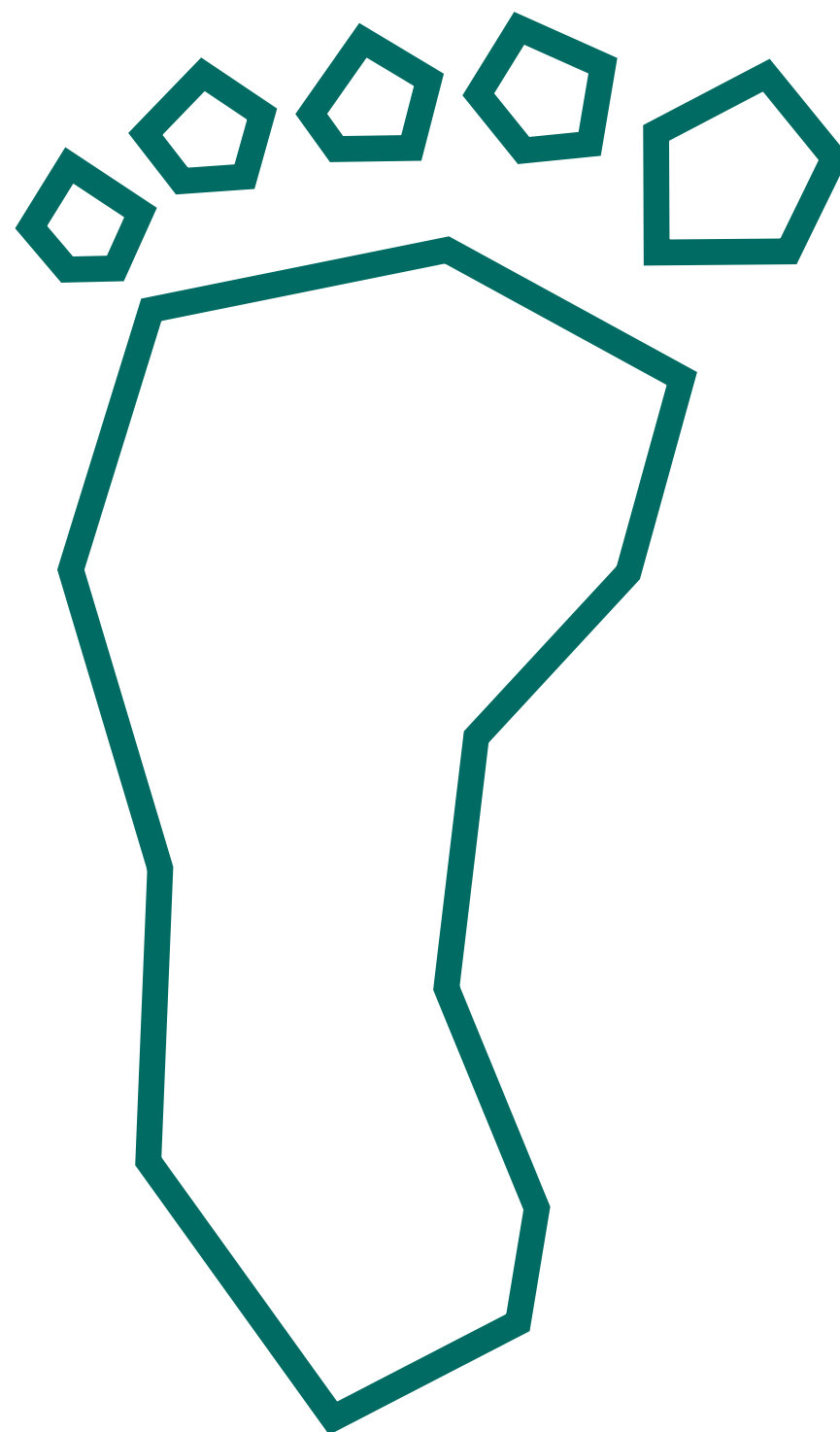
Säkerhetsfrågorna togs också upp, genom en bild tagen på en av deltagarnas skor. Arbetsmiljön var något projektet Hållbara rum skapat riktlinjer för men det fanns ändå en osäkerhet. Deltagaren var osäker på vilka byggregler som gällde inne i museet och påpekade att deras utrustning inte lämpade sig för den typen av arbete, utan faktiskt kunde bli farlig om en incident skulle inträffa. Det påminner om att gott om tid behöver läggas på samtal om arbetsmiljö inför samskapande projekt av den här karaktären.

Webbintervjuer

De här intervjuerna planerades in för att få veta mer om hur individerna ser på projektet. Genom att använda webbintervjuer fick gruppen tid att fundera och förbereda sina svar, i stället för att som i den tidigare aktiviteten med fotobaserade intervjuer svara mer spontant med utgångspunkt i det visuella materialet.

Intervjuerna gjordes via mail i mitten av december vilket var ungefär en och en halv månad in i byggprocessen, efter den första byggperioden och precis innan gruppens webbaserade low-fi prototypworkshop. Det var en bra tid för den som ville förstå gruppmedlemmarnas perspektiv på hur den dåvarande processen såg ut, vilka skäl de hade för att göra alltihop, byggnationen i sitt sammanhang, pandemins nya utmaningar och gruppens nya förväntningar.

När det handlade om bakgrunden till att starta projektet berättar en deltagare att hon var med på en kurs kring Tiny House-bygge 2018 och blev otroligt inspirerad av att bygga ett Tiny House. Hon hade inte någon erfarenhet av att bygga sedan tidigare och ville gärna lära sig. Sedan blev hon också väldigt nyfiken på att leva mer minimalistiskt och mer självförsörjande samt vara en del i ett mer hållbart boende utifrån ett miljöperspektiv. Hon ville också starta detta

projekt för att få vara del av en kreativ process som ifrågasätter boendenormen. De andra två deltagarna stämmer in att de drogs med in i projektet och en säger att det fick henne att också börja drömma! Hon tänkte att det kunde vara en fin upplevelse att bygga och bo smått eftersom hon var väldigt intresserad av att minska sitt fotavtryck. De berättar att Tiny House projektet är för dem och för alla, men särskilt kvinnor, tjejer och icke-män. Människor som oftast inte är involverade i stadsplaneringsprocesser. Det är till för andra som är intresserade av att tänka och skapa kollektivt. Utställningens Tiny house betyder mycket. En deltagare berättar – Det är ett viktigt projekt för mig eftersom jag behöver arbeta mer konstnärligt, och jag behöver en "ensemble" ... typ som när jag spelar musik. Sociala interaktioner och samspel är grundläggande.

En annan i gruppen talar om nya upplevelser men också om det sociala och praktiska.- För mig är

det ett sätt att få nya upplevelser. Jag ser det också som ett redskap för att träffa andra som jag kan ha något gemensamt med. Självklart är ju vårt Tiny House också ett hus, vilket tilltalar mig utifrån att det är ett sätt att utforska alternativa sätt att leva.

Den tredje deltagaren talar om behovet av att ifrågasätta strukturer i samhället. Att det är en kreativ, norm- och samhällskritisk process, ett sätt att ifrågasätta de strukturer som finns i samhället i dag och ge inspiration till alternativa sätt att leva. Hur ser processen ut? Vem bygger? När och hur? De beskriver processen som utforskande. De byggde idéer vid tiden för intervjun och skapar pappersmodeller och prototyper. Alla bygger på Tiny House inne i huvudet. På museet ligger huset i vila men kommer på något sätt att byggas på under de kommande veckorna. De beskriver att processen är inte så mycket målinriktad som den är utforskande. De har stor tilltro till processen

och att tiden får utvisa hur vi ska agera och vad vi ska göra, när vi väl konfronteras med det fysiskt.

Att bygga/skissa steg för steg gör det lättare för dem att känna in rummet. Det är därför de använder sig av low-fi-prototyper. Eftersom projektet finns på museet och snarare är en del av utställningen än bara ett vanligt husbygge, behöver vi tänka på besökarna och ge dem något att uppleva, beskriver Tiny House-gruppen: Det känns som om vi inte bara kan göra en vanlig, snabbkonstruerad fyrkantig låda. Från början när vi kom in i lokalen handlade det mycket om att hitta och samla in material och verktyg. Vi ringde runt till olika företag för att be dem om hjälp och plockade också material ur containrar. När vi väl hade tillräckligt började vi organisera allt med hjälp av vår snickare. Det är inte säkert hur eller i vilken fas vi kommer att använda allt material, men det finns där. Dessutom köpte vi i somras in fönster och dörrar, och samlade in material

från olika personer som inte ville ha det längre. Byggandet har än så länge bara gjorts med hjälp av snickare, men hoppas att vi kommer att kunna göra en del arbete själva!

Tre bygger, och under processen kommer vi bjuda in andra kvinnor att vara med och bygga. Det finns inget fast struktur på hur processen ska se ut utan processen tar form under tidens gång.

Hållbarhet i projektet

– vad är det du ser som hållbart?

Gruppen berättar att en aspekt är att de inte har inte bråttom, vilket är något grundläggande för hållbarhet. När du måste få tag på rätt material så snabbt som möjligt går du till butiker och köper nytt. När du har mer tid kan du fråga runt.

De menar att allt vi gör har mer eller mindre påverkan och att det viktiga är att konsumera mindre, inte konsumera mer hållbart. Varför det

är jätteviktigt att bygga med ”skräp”. Självklart köper de en del nya saker, men de hoppas att det mesta kommer att vara ”skräp” och second hand. De använder sig av material som återanvänds och väljer i största möjliga utsträckning material som inte är nyproducerat. På så vis känns bygget mer hållbart och bidrar till att material som annars skulle kastas kommer till nytta. Det är enklare att bara konsumera och köpa nytt. Det är mycket mer jobb med att åka och hämta lite material här och lite där och hålla koll på vem som städar ur sitt förråd och sitt garage på vilken dag och vid vilken tid!

De berättar att ju mer de kommer in i det här projektet och ju mer huset börjar bli verklighet, desto mer ökar medvetenheten om egna vanor, till exempel matlagning (använder ugnen länge) eller hur vattnet i duschen används. En deltagare beskriver att hon är nyfiken på och nervös för hur livet i ett Tiny House med dess ”begränsningar”

kommer att visa sig vara, och vilka nya och mer hållbara kreativa vanor hon kommer att få. Det är också hållbarhet på så sätt att vi försöker att ha en normkritisk process genom att skapa prototyper för en ny typ av hem, där kvinnor/tjejer/icke-binära personer och även kvinnliga snickare involveras.

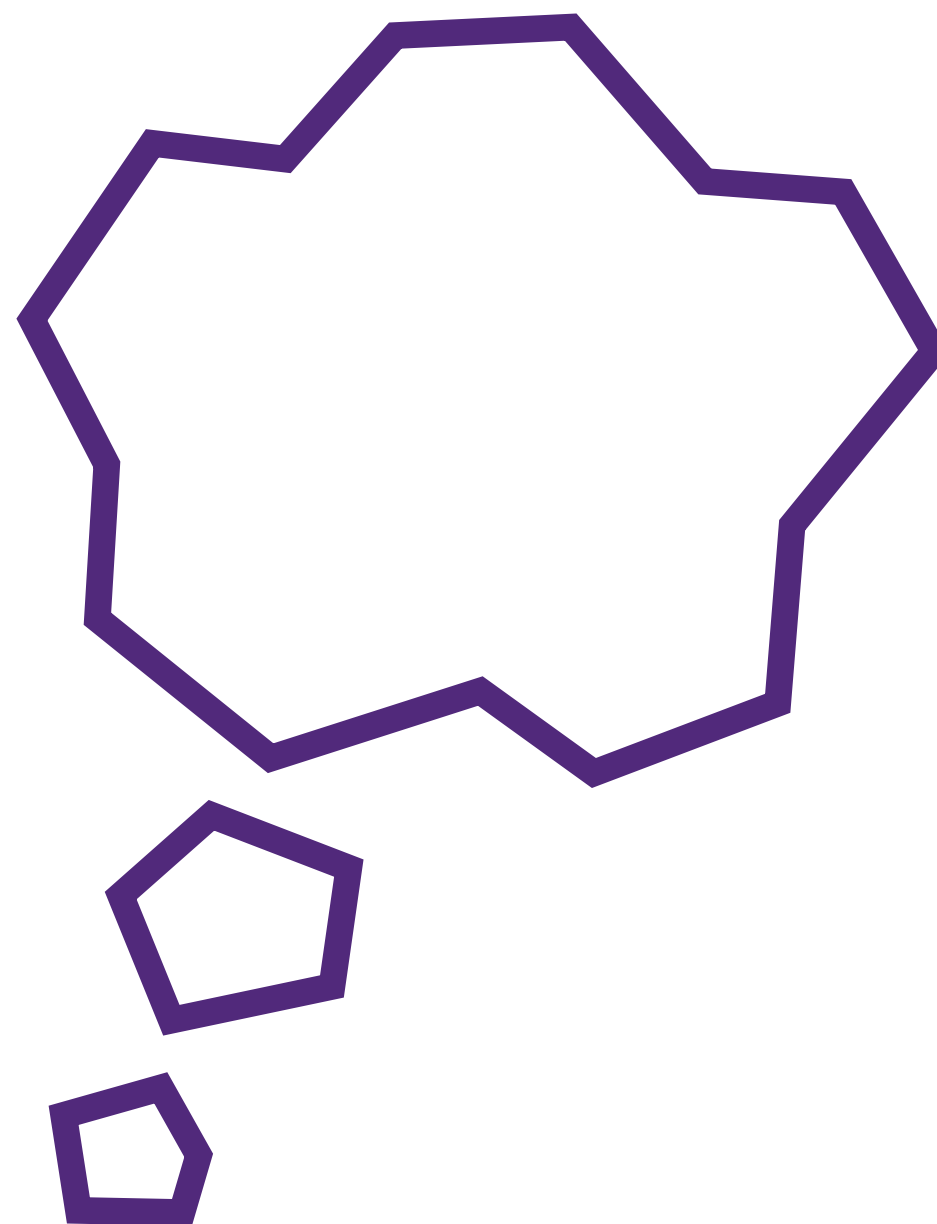
Målet med projektet

Deltagarna beskriver de mål med projektet som känns viktiga vid tiden för intervjun bland annat är att få en stark FLIKS-förening (Folkbildning för kreativt skapande) som kan fortsätta med projekt som på ett kreativt sätt skapar aktiviteter och lärande för och med andra människor och dem själva. Målet blir också att hitta hållbara format för visioner, till exempel med en systemförändring av planeringen när vi ska bygga städer och nya bostäder (så att vi till exempel tar mer hänsyn till barn). En deltagare säger att målet är ha roligt, lära och bygga! Utforska vad ett hem är och vad

ett hem skulle kunna vara. Men också att involvera andra kvinnor, tjejer och icke-binära personer och dela utrymmet och processen med dem. Det är också viktigt att samla in material och se hur det kan styra processen. Det finns också en tanke om att kanske kunna få kommunen involverad och engagerad, för att kunna göra i ordning en plats i stan där människor med Tiny House eller annat alternativt hus kunde placera sina hem och börja bo där. En annan tycker att det är viktigt att få utlopp för sin fantasi och sina drömmar kring "att bo".

Museet och den samskapande processen

En deltagare uttrycker att museet är en lärandemiljö som tillkommit för att informera människor och inspirera dem till att skapa egna aktiviteter i sina liv. Det är också något Tiny House gruppen strävar efter. En uttrycker att utställningen handlar om hållbarhet och huset känns som en naturlig del i den utställningen.

Det känns bra att huset får vara en del av utställningen för att inspirera besökarna till hållbart bygge. En annan är mer osäker, och tror att tiden kommer att utvisa vad processen handlar om. En sak kan hon säga och det är att det rör sig om människor och att de försöker att tänka och skapa normkritiskt. Museet beskrivs som ett väldigt socialt sammanhang, så på sätt och vis bidrar platsen till ett kollektivt tänkande och till viss del ett kollektivt skapande. Gruppen samlar också in all kritik, alla goda råd och alla kommentarer de får från människor, och de menar att det är trevligt att se hur människor reagerar och vad de tycker.

När det gäller frågan om samproduktion av kunskap så är många inblandade, aktörerna beskrivs i ett sammanhang av en samproduktion mellan FLIKS, ABF och museet. En i gruppen beskriver att: - De flesta av de saker vi har och den lokal vi är i har vi andra människor att tacka

för. Utan det stödet skulle projektet inte vara möjligt. Det är mycket jobb även för "småsaker" (till exempel öppettider, eller om vi vill bygga några extra timmar så känns det som om det medför en massa logistikarbete för museet!). Det är också en samproduktion mellan oss i gruppen. Vi har alla våra egna perspektiv och idéer, men det känns som om prio är att kollektivet skapar och utforskar olika idéer tillsammans i stället för att rusa på och bygga snabbt.

Utmaningar

En stor utmaning i projektet var restriktionerna kring covid-19 då det påverkade processen då utställningen varit stängd och gruppen inte kunnat fånga in tankar från besökarna och inte kunnat hålla i kurserna som de tänkt. Istället har det blivit omställning till workshop online. De planerade att streama ett tillfälle för att prata kring Tiny House och arkitektur kopplat till samhällsstrukturer. Snickaren skulle

egentligen varit på plats men på grund av covid så fick hon istället vara med online.

En annan utmaning är att det är tre personer som styr projektet och de har alla olika behov kring "att bo". Dock beskrivs inte det som en jättestor utmaning då det finns en strävan efter att samarbeta bra och försöka få med allas behov. En deltagare pendlar och beskriver det som en utmaning, hon skulle jättegärna sitta i museet och jobba och träffa de andra med. En annan utmaning är tiden: - Tiden går så fort! Det känns som om vi har massor av saker vi skulle vilja göra men att dagarna går supersnabbt. Vi är också begränsade till öppettiderna, men i slutändan är det kanske bra att inte överkonsumera projektet. Det är också lite av en utmaning att hitta tid för att träffas alla tre. Vi försöker också involvera kommunen och företag, men när vi kontaktar dem svarar de inte eller är inte intresserade av att hjälpa oss.

Terminologin är också en utmaning. Under ett möte gruppen hade med Länsstyrelsen talade gruppen om terminologi och hur projektet är utformat. Vilka ord ska användas och hur uppfattas en grupp tjejer/kvinnor med sitt "lilla" projekt! De funderar på om det skulle vara någon skillnad om det var en grupp män som byggde, det är intressant att fundera över.

Reflektionspass

Det här momentet utgjorde den tredje aktiviteten som utfördes tillsammans med Tiny House-gruppen för att reflektera och få in nya perspektiv på byggprocessen och hur idéerna utvecklats under de veckor som gått, med nya rumsliga och tidsmässiga förutsättningar världen över. Den utfördes också för att reflektera över den webbaserade prototypworkshopen som just hade avslutats.

När de externa deltagarna hade lämnat Zoom-mötet fortsatte diskussionen med

Bild 16: Skiss från reflektionspasset.

ett reflektionspass, där fem minuters meditation följdes av femton minuters individuellt skissande som sedan utgjorde grund för samtalet.

En av deltagarna inledde med sin reflektion, där hon på pappret hade visualiserat sig själv sittande på en stol medan hon glatt njuter av solskenet och naturen runtomkring sig (se bild 16). Längs med papprets ena sida finns Tiny House-projektets alla delar, själva huset, människorna runtomkring det och några glädjefyllda aktiviteter som hon tagit med sig från workshopen (som bollhavet och pianobordet). Hon kände att Tiny House var så långt borta, både på grund av var hon befann sig (vilket var någonstans i Spanien)

och på grund av att projektet hade pausats med anledning av de nya restriktionerna som gjorde att allt behövde göras virtuellt.

Från den här bilden flyttade hon över sin reflektion till att fråga vad det här projektet egentligen handlar om och vad deras mål är. Att projektet för henne handlar om att skapa ett utrymme som utmanar normer leder till kreativ reflektion, och om hur beskrivningen av deras projekt kan formuleras när den ska presenteras för omvärlden. "Är vi små flickor som bygger ett litet hus? Det känns på ett sätt konstigt och för mjukt – vilket inte nödvändigtvis är hur vi skulle vilja uppfattas. Hur skulle det ha varit om det

var starka män som byggde ett Tiny House?" Hon nämnde också att det kändes som om det var andra som bestämde de stora reglerna och att de skulle behöva anpassa sig efter och följa dem. De andra fortsätter att reflektera över roller, behöver de bli mer manhaftiga? Hur hittar vi rätt terminologi för att skapa den historia vi vill berätta? Om vi skulle prata på ett manligare sätt, då? Skulle det göra någon skillnad? Det var några funderingar som kom fram under reflektionen.

Det var viktigt att processen *inkluderade huset och museibesökarna som lärandepartner*. I det ingick att lära sig om projektet och byggprocessen, lära sig av själva husets struktur och

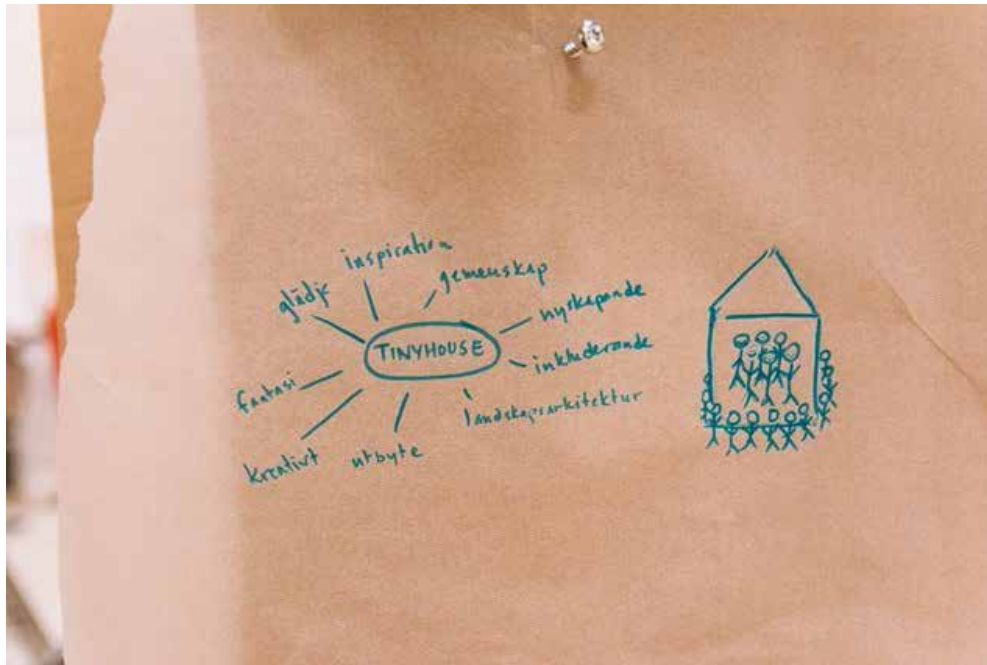

Bild 17: Skiss från reflektionspasset.

lära sig genom att interagera med besökarna och utforska hur de kan påverka processen (se bild 17). Under samtalet nämndes utställandet av själva processen, eftersom Tiny House ”också är en del av utställningen, så ställer vi ut oss själva”. De berörde också sin egen roll ”vi är glada människor som vill inspirera och ha sköna vibbar – Tiny House-sekten”.

Sedan övergick diskussionen till möjligheten att använda andra kreativa metoder till stöd för gemenskapen, som att dansa runt deras Tiny House och skapa egna sånger – en koppling till pianot som de planerade att ha inne i huset. En annan deltagare visualiserade processen

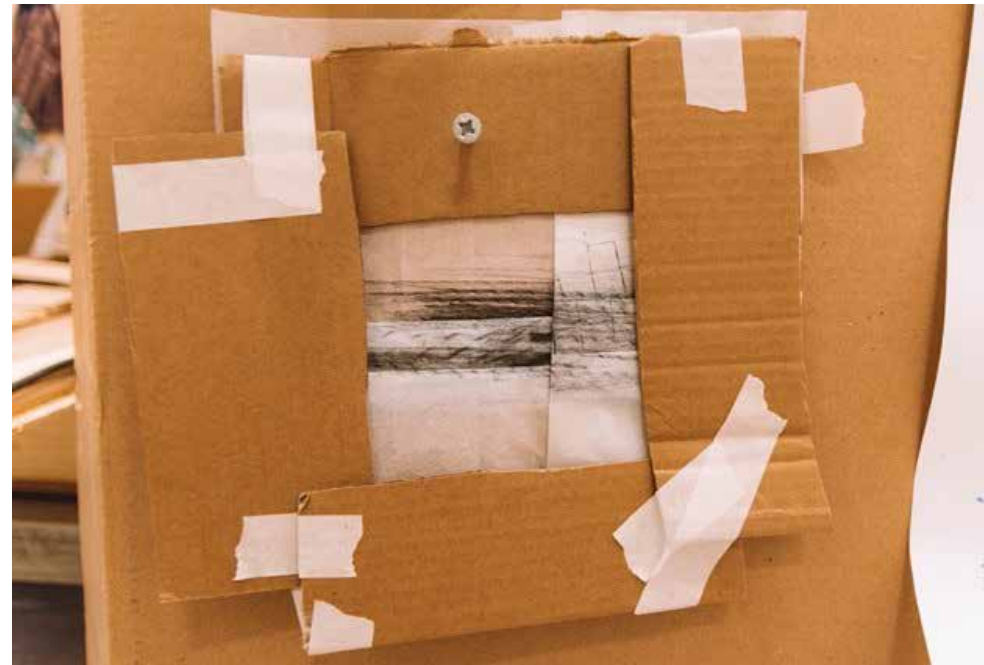

Bild 18: Skiss från reflektionspasset.

(se bild 18) i en skiss, där hon beskrev hur det fungerar när saker och ting börjar framträda som ett resultat av olika handlingar som först kan verka konstiga eller utan mening, precis som du på ett mönstrat papper kan börja urskilja eller fantisera fram människor, landskap och riktningar.

Improvisation och inspiration utgör grunden för en idé som känns bra, även om den inte nödvändigtvis har mognat ur ett mer strukturerat perspektiv. Skissen försågs med en ram av kartong för att skapa kontroll och stadga samt rama in det som var viktigt. Samtidigt var ramen flexibel, eftersom projektet ur deltagarens perspektiv när som helst kunde förändras och ges en ny ram.

Det praktiska byggandet

Den här delen består av en samling anteckningar från de dagar som observationer gjordes på plats i museet, då Tiny House-gruppen befann sig på byggplatsen och hade fysisk möjlighet att bygga, skapa prototyper och arbeta tillsammans på projektet.

Den första byggperioden på plats var under två veckor mellan 12 och 25 oktober. Under den här perioden fick Tiny House-gruppen stöd av en snickare som kom från Frankrike för att hjälpa till med själva uppförandet. Därför skedde också det mesta av byggandet under de här två veckorna.

Bild 19: Bild från själva byggprocessen, med övning i att använda spikpistolen.

Processen påminde om en "masterclass" i byggnation, där den besökande snickaren dirigerade gruppens rörelser och handlingar, förklarade hur träet behövde sågas och hur vissa verktyg skulle användas (se bild 19) samt förklarade alla byggnadskrav som behövde uppfyllas för att byggnaden skulle bli stabil och säker. De tog också till sig gruppens alla kreativa idéer och utmanade på så vis olika bygg- och boendenormer.

Apropå normer har gruppen också diskuterat hur väl medvetna människor i byggbranschen är när det gäller inkludering, med tanke på att en majoritet av alla byggfilmer på YouTube

Bild 20: En av gruppens medlemmar använder kapsåg under byggprocessen.

domineras av män. Gruppen vill skifta paradigmet mot ett förhållningssätt som är mer kvinnor-till-kvinnor och skapa en bättre maktbalans mellan könen (se bild 20).

Terminologin återkommer igen som viktig: En av deltagarna beskriver ett samtal hon haft med sin chef och påpekar att det går att använda mer formella och akademiska ord för att framstå som mer professionell. "Jag tänkte att våra kollegor ju kan komma hit och se vad det är vi gör på museet, men om jag i stället använder andra ord blir besöket en teambuildingaktivitet och kompetensutvecklingsprocess med fokus på hållbarhet. Den här översättningen ger större

Bild 21: Att bestämma fönstrens placering är ett av byggprocessens moment.

effekt". Rent praktiskt låg husets golv vid den här tiden på plats, tillsammans med väggramen för de återanvända fönstren (se bild 21).

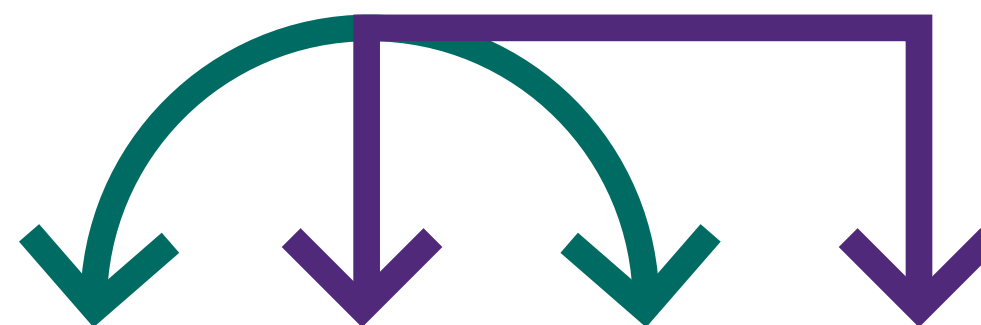
Eftersom gruppen var internationell var medlemmarna uppmärksamma på själva processen och tog till sig den svenska kulturens fikapaus – en ritual med tid för samtal med vänner och kollegor över en kopp kaffe eller te och något litet att äta. Fikastunderna blev inte sämre av att stämningen mellan deltagarna var mycket familjär, ett resultat av att alla varje dag åt en gemensam lunch som någon av deltagarna lagat hemma och tagit med.

Bild 22: Skapande och prototypbyggande under byggprocessen.

Om den första byggperioden kändes som en kontinuerlig workshop där gruppen också gjorde de största framstegen i byggandet, kom den andra perioden att handla mer om processens konceptuella del. Här låg fokus på projektets värderingar, samtidigt som gruppen använde sig av prototypbyggandets frihet och lekfullhet (se bild 22).

Eftersom utställningen var öppen för allmänheten mellan de båda perioderna har byggmaterialen placerats mer ordnat i själva utrymmet. Även om stängslet fortfarande finns kvar är det lätt att ta sig in och ut genom det, eftersom restriktionerna gjort att museet inte längre har några besökare. Gruppen kan därför göra lite som de vill med att organisera materialen och planera projektets nästa steg.

Den här gången träffas gruppen fysiskt på museet. Restriktionerna gör att snickaren inte kan delta, så webbmöten planeras in med henne för få hjälp i byggprocessen och kunna dra nytta av hennes erfarenhet.

Som nämnts tidigare handlar det nu om processen snarare än om själva byggnaden, och medan gruppen skapar och delar sina tankar med varandra använder de mycket gester för att förklara hur de tänker, till exempel med hur ett fönster eller en dörr ska fungera. Eftersom alla närvarande talar samma språk, både rent praktiskt och ur ett domänperspektiv, har de lätt för att förstå varandra och får till givande samtal. I den här fasen finns det inga gränser för fantasin utan kreativa idéer får flöda, men i slutändan finns det också praktiska aspekter att ta hänsyn till när det slutliga beslutet ska fattas.

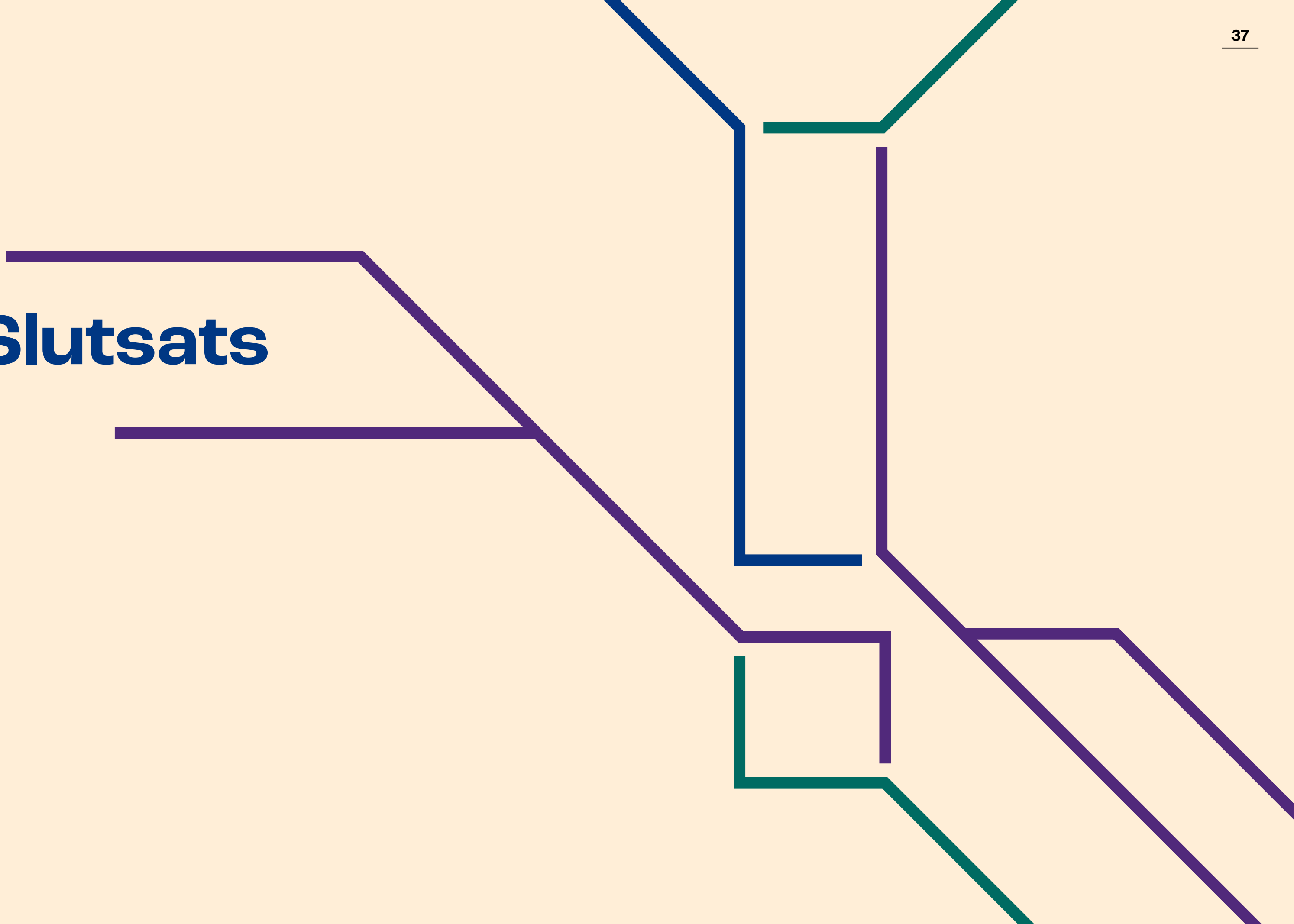
Några av deras idéer härifrån är rutschkanan på husets baksida (som de byggt en prototyp av med

återvunnen kartong och några skruvar), en dörrvägg som kan vändas så att utsidan blir insida, ett bord som delvis utformas som piano och delvis som samlingsplats samt ett hönsnät på andra våningen där människor kan sitta och bara vara. I arbetet med de här idéerna tar gruppen hänsyn till tillgänglighet, inkludering och den mångfald av människor som kan tänkas komma in i Tiny House-utrymmet, med olika ålder, könstillhörighet, nationalitet eller funktionshinder.

Processens positiva anda märks tydligt här och gruppen är så glad medan de skapar prototyperna och tänker på de obegränsade möjligheterna att bygga i och med projektets Tiny House.

De gestikulerar för fullt. När de sedan har kommit överens börjar prototypbygget, sedan dyker andra idéer upp och det blir en kontinuerlig process av skapande och lek.

5. Slutsats

I tidskriften Utställningskritik #6 2021 skriver författaren Lottie Knutsson om projektet Tiny House som en del av utställningen Hållbara rum på Västmanlands läns museum.

”Det är modigt av museet, och personligen tycker jag att det är precis här våra kulturinstitutioner bör befinna sig idag. I närheten av de stora, politiska frågor som behöver belysas om vi menar allvar med att vi vill vara med och starta den nödvändiga omställningen på samhällsnivå.”

Projektet och museet har arbetat i närheten av den stora politiska frågan om hållbarhet. Syftet har varit utforskande och inte ett försök att posera, utan att skapa rum för verkligt samskapande av kunskap och erfarenheter vilket inte alltid har varit lätt. Den här rapporten fångar främst processen från kärntruppen inom Tiny houses perspektiv och fungerar som ett avtryck av en del av processen. Ytterligare publikationer kommer

att komma. Trots den pågående pandemin och de många restriktioner som infördes på nationell nivå visade det sig att så länge det finns en vilja att engagera sig och driva ett projekt med en samverkande inställning kan det också vara möjligt att bygga ett experimentellt Tiny House som en del av museets utställning. Men för att det ska kunna göras finns det många olika aspekter av processen som parterna behöver ta hänsyn till. Här är några sammanfattande iakttagelser om projektet:

Framgångsrik samverkan stöds av att alla parter är öppna och flexibla gentemot varandra. Även om allt som behöver tas hänsyn till kan göra att planerna förändras under processens gång, har fördelarna med att skapa ett samverkansprojekt och få tillgång till de olika sidornas alla resurser och kompetenser stor effekt på projektets resultat.

En kreativ och lekfull inställning behövs när du skapar ett experimentellt projekt som inte handlar

om att en färdig produkt ställs ut vid projektets slut, utan också har som mål att belysa olika sociala normer och leka med dem för att få till stånd samtal och åstadkomma större sociala effekter.

Att definiera projektets och egna värderingar är en kontinuerlig process. Det är viktigt att omvärdera dem efter varje fas, särskilt när projektet har de egenskaper som nämns ovan och dessutom har en tidsaspekt där projektplanen är på ungefär ett år och en pågående pandemi ändrar planeringen.

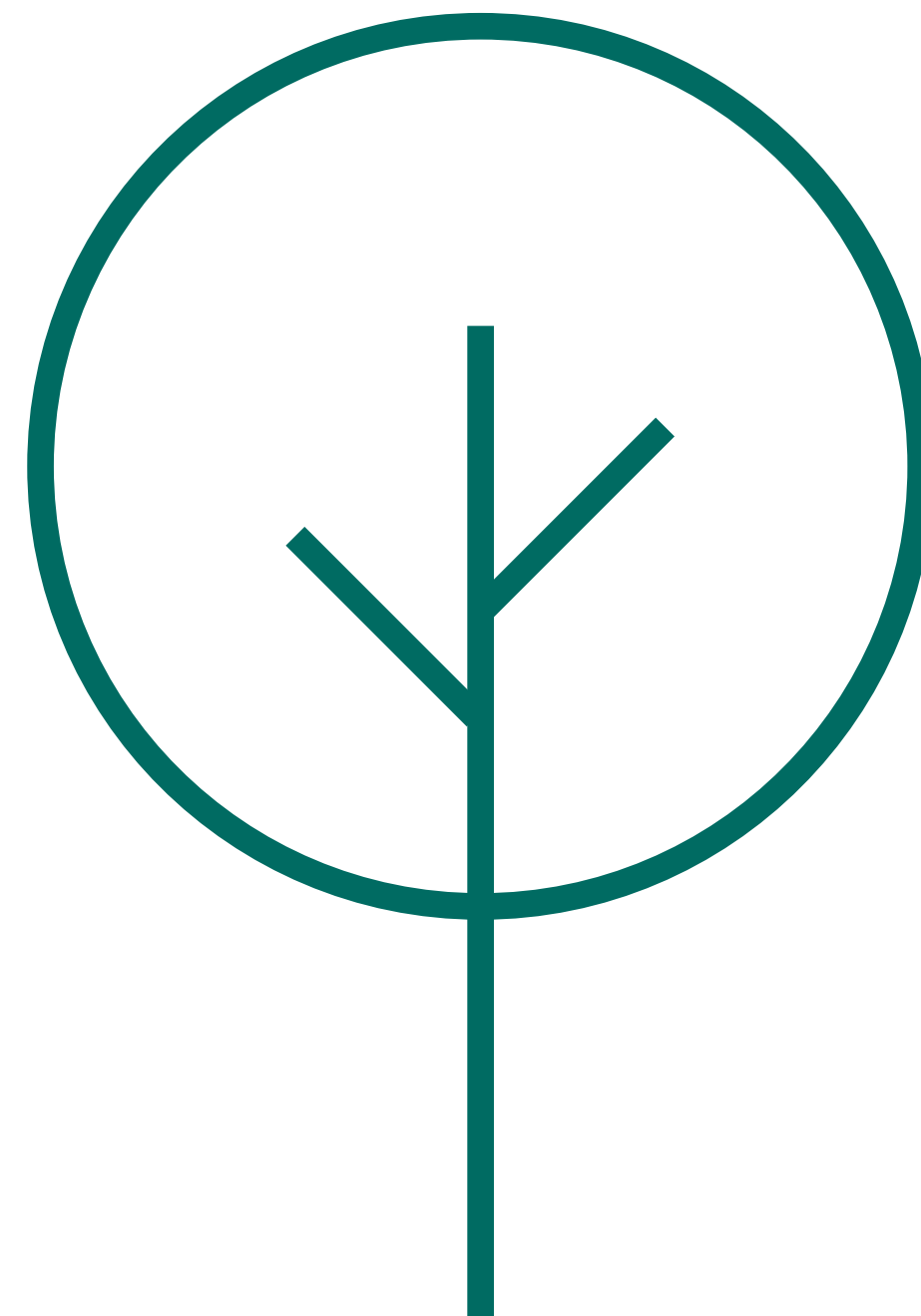
Att skapa en "hemma"-känsla är viktigt, inte bara när du bygger ett Tiny House utan under hela processens gång som gör att alla inblandade känner att de vill vara en del av projektet och frivilligt bidra till arbetet.

En mer hållbar livsstil presenteras i dag på många olika nivåer. Att bygga ett hus som sänker ens

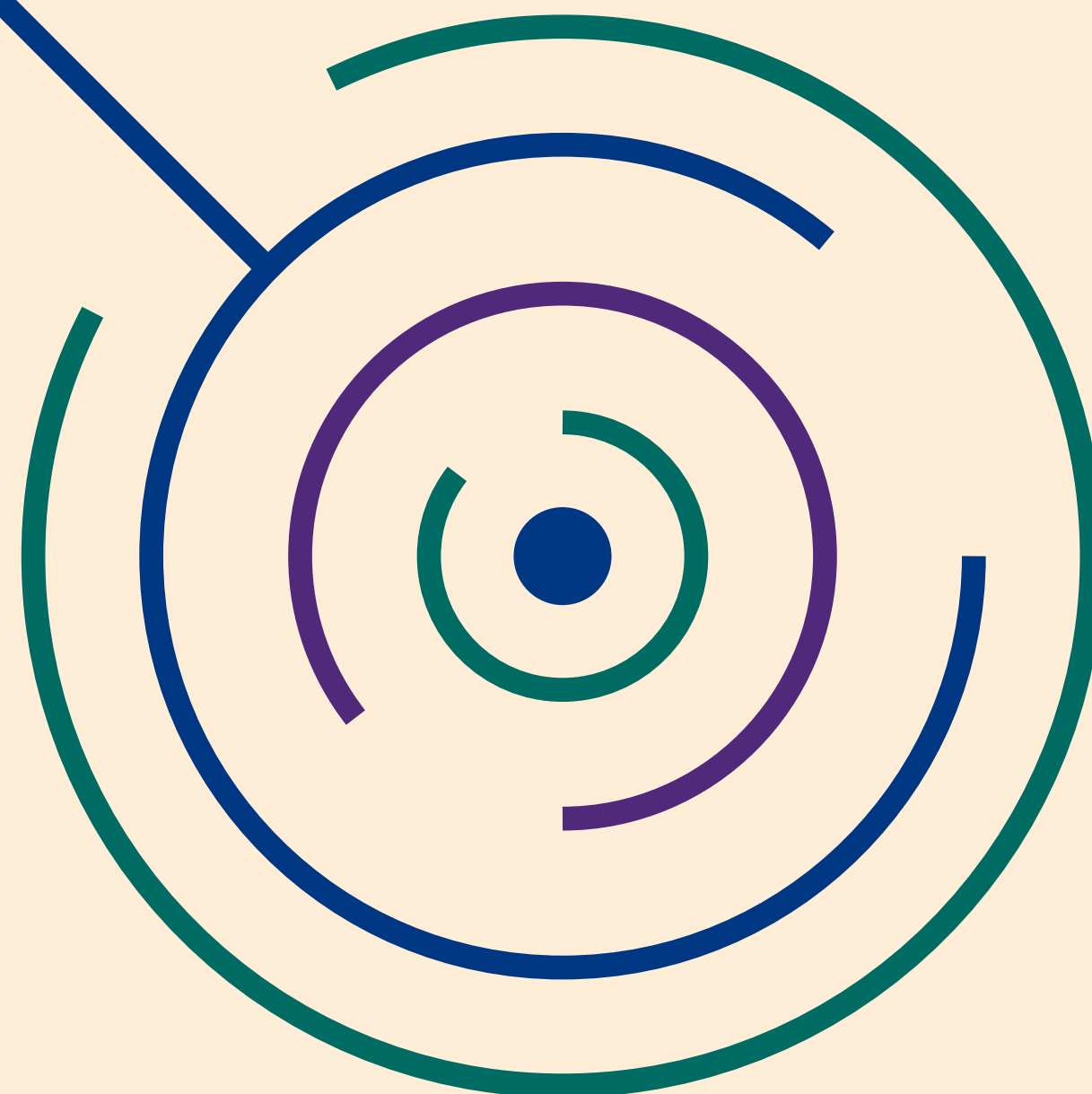
koldioxidavtryck, bryr sig om både miljön och samhället och anpassas till de boendes behov kan bli ett sätt att uppnå den.

Dagens Tiny Houses är mer än bara en trend, samtidigt som de inte fungerar för alla. De är ett fenomen som handlar mer om "en bredare samhälls- och livsstilsanalys, eftersom tiny houses på ett sätt utgör en konkret kritik av dagens samhälle och en symbol för motstånd" (Olsson, 2020, s. 46).

Hemmet spelar en stor roll i dag, eftersom de flesta av oss tillbringar vår tid inomhus. Under det senaste året har vi ifrågasatt, format och omformat vårt sätt att använda de här utrymmena, vilket också har förändrat vårt sätt att leva. Winston Churchill ska ha sagt: "Vi formar våra byggnader, därefter formar de oss" och relationen över oss och hur vi bor och lever är något att fortsatt fundera över.

6. Att komma in och få leka – avslutande reflektion

De allra första känslorna Andreea upplevde när hon träffade Tiny House-gruppen hade påverkats av den forskning hon läst om hållbarhet och hur den förhöll sig tekniskt till byggprocessen. Hon var därför orolig att deras process (som var så öppensinnad och grundad på lekfullhet, kreativitet och oändliga möjligheter) i slutändan kunde påverka arbetets kvalitet, så att deras Tiny House kanske inte alls skulle kunna uppfylla de boendes behov på ett hållbart sätt.

Men tiden gick och hon började genom intervjuer förstå mer och få en känsla för gruppens avsikter och perspektiv, med avseende på de saker de skulle vilja uppnå och som mer har att göra med att ge egenmakt åt den kreativa processen och de kvinnor som själva vill bygga sitt Tiny House.

När det gäller att "få leka" skulle hennes första försök att bygga hus ha gjorts under gruppens

första kurs, som planerades till två dagar i slutet av oktober. Tyvärr fick den som de flesta andra fysiska tillställningar under 2020 ställas in med anledning av pandemin. Trots det kunde hon ta del av de första två byggveckorna, då hon kunde tala med gruppen och observera deras processer. Under den här tiden hade hon kunnat bygga tillsammans med dem, men eftersom det ställs vissa krav för att få använda en del kraftiga byggverktyg (det behövs en arbetsplatsförsäkring som det tar några dagar att skaffa) sköts deltagandet upp. Andreea beskriver hur arbetet med denna dokumentation upplevdes under en pandemi:

Den andra fysiska kursen hade planerats till 12–13 december, men organiserades om till den webbaserade low-fi-workshopen med prototypkonstruktion. Det gjorde att jag kunde agera som både deltagare och observatör, då jag dokumenterade händelsen och hur gruppen

tänkte kring projektet som helhet. Även om vi inte använde några byggverktyg eller arbetade fysiskt med huset kunde vi snabbt skapa våra egna prototypus av kartong och andra material som vi hade hemma. Det har varit en bra upplevelse att försöka utforma ett så litet utrymme så att det skulle passa de behov jag och min familj har, på ett sätt som gör att vi skulle kunna leva i enlighet med våra värderingar och önsknings i vardagen.

Under den två timmar långa workshopen hoppade jag fram och tillbaka mellan att vara observatör och att vara deltagare, något som gjorde mig ganska trött mot slutet. Dessutom var det en av mina första upplevelser av att delta i en webbaserad workshop sedan pandemin startade, och jag tappade till slut förmågan att fokusera och ha meningsfulla konversationer via datorskärmen. Det här är något som kräver träning, och jag hade inte gjort det på ett och ett halvt år, sedan jag födde barn. Senare upptäckte

jag att jag upplevde något som i dag kallas för "zoomtrötthet".

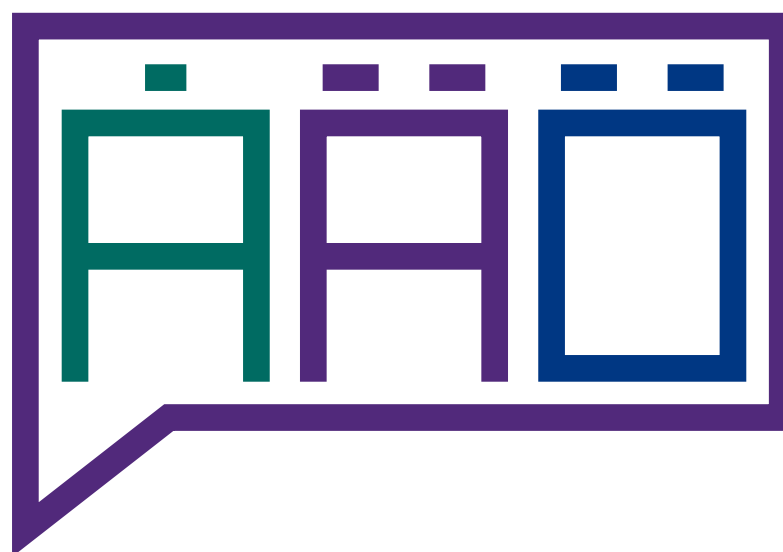
Samtidigt var jag intresserad av att lyssna på alla som pratade om anledningarna till att vi borde börja leva i små utrymmen, men också på vad begreppet "hem" betydde för var och en av oss, särskilt eftersom jag och min familj då bodde i en liten studiolägenhet på 24 kvadratmeter, vilket är ännu mindre än de 37 kvadratmeter som är kravet för ett Tiny House. Därför kan jag relatera till många av "living tiny"-koncepten och har under våra fem år i lägenheten lärt mig mycket om hur man flyttar runt och anpassar sig efter vissa utrymmeskrav, hur man fattar medvetna beslut om vilka föremål man äger och hur de används samt hur man hela tiden utvärderar de behov och önsknings man har för tillfället och anpassar utrymmet efter dem. Men under resans gång har jag också lärt mig att de små utrymmena inte fungerar för alla, genom att jag har fått många

kommentarer från människor i vår omgivning, oftast om hur svårt eller nästan omöjligt det skulle vara för dem att leva så smått och ändå ha ett meningsfullt liv. Under workshopen talade vi också om några av de här utmaningarna med att leva smått och jag var glad över att kunna dela med mig och lyssna till andras perspektiv, både från de som drömmer om att flytta till sitt eget Tiny House och från de som redan har upplevt hur det är att leva på små ytor.

Efter diskussionsdelen tog vi en paus och fortsatte sedan med att bygga prototyper. Jag måste säga att det kändes konstigt att stänga av kameran och mikrofonen och börja äta apelsiner under pausen, samtidigt som jag visste att människorna jag interagerade med fortfarande fanns på andra sidan skärmen. Är kameran fortfarande på? Är det någon som tittar på mig? Den här typen av frågor dök upp i huvudet på mig, så jag tror inte att pausen var så särskilt mycket till paus för mig.

Men då befinner jag mig ju i en situation där jag dels är mamma på heltid, dels arbetar deltid med att observera och forska om Tiny Houses, så det är sällan jag deltar i webbmöten. Workshopen skulle förmodligen ha känts annorlunda om jag hade haft ett heltidsjobb där jag haft den här typen av webbmöten varje dag.

Prototypdelen bestod av 20 minuter enskilt arbete som följdes av en grupppresentation och diskussion. Det var förvånande att analysera min egen kreativa process och se hur mina idéer utvecklades under prototypbygget, där jag fick inspiration av hur kartongen var vikt, de färger som redan var tryckta på den eller de misstag jag gjorde när jag skar den. Jag blev också förvånad när jag upptäckte att den slutliga prototypen inte längre såg ut som den första skissen av koncepthuset, och att jag ändrade mitt eget sätt att tänka på utrymmet när jag väl började prata med de andra deltagarna och fick input från dem.

En annan aspekt jag vill ta upp i det här kapitlet är språket. Jag brukade arbeta på engelska, och även om jag talar svenska på avancerad nivå känner jag mig inte tillräckligt säker för att föra arbetsrelaterade samtal bara på svenska. Workshopen var en möjlighet för mig att omvärdera mina språkkunskaper och känna mig säkrare på min talade svenska, men jag skulle fortfarande säga att språket har utgjort ett hinder eftersom jag varit rädd att missa något och inte förstå allt som sägs under diskussionerna. Rädslan förstärktes av att våra möten ägde rum på webben, vilket medförde en del tekniska begränsningar som påverkade samtalets kvalitet så att jag inte kunde höra de exakta orden, men ändå förstod den övergripande betydelsen.

Ett annat spår som väcktes i arbetet med dokumentationen var relation mellan hållbarhet – boende och lycka. Som människor försöker vi skapa en trygg miljö som kan tillgodose våra

behov av social samvaro, självförverkligande och lycka. De här aspekterna samlas i dag under begreppet "hållbart boende", en term som används generellt för att beskriva en "utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov", enligt FN:s rapport "Vår gemensamma framtid" som publicerades 1987. Hållbart boende kan i mycket stor utsträckning också överföras på hur vi lever i våra hem och det välbefinnande vi känner där. Jag anser att det senaste året, trots alla tragedier och all den sorg det har fört med sig för människor världen över, också har inneburit en möjlighet för många av oss att fundera över hur vi lever våra liv och hur vi tillbringar vår tid hemma, eftersom hemmet i stort sett har varit (och på många håll fortfarande är) den enda plats tillvaron kretsat kring. Våra hem har blivit ännu viktigare för oss och vi har blivit mer medvetna om den effekt våra beslut om de här utrymmena får på oss, på våra nära

och nära samt på samhället och miljön. Vi söker efter en allmän känsla av välbefinnande: "Jag ser det [välbefinnande] som ett tillstånd där man känner sig redo att ta varje dag som den kommer, vad den än slänger i ens väg. Med andra ord, att man utgår från en stabil grund av balanserad tillfredsställelse – av lycka." (Ogundehin, 2020, s. 10). Enligt Happiness Research Institutes slutsatser i en ny rapport (The GoodHome Report, 2019) kan den balans Ogundehin talar om ses som fem pelare som bär upp lyckan i hemmet:

Stolthet: en känsla av att man inte bara är nöjd med platsen man bor på utan också har arbetat för att göra den till ett hem, till exempel genom att spara, inreda eller slutföra ett projekt.

Bekvämlighet: ja, rent bokstavligt – en bra säng eller skön soffa, men också känslan av att ha ett utrymme där man känner sig avslappnad och bekväm.

Trygghet: ett tak över huvudet. Den verkliga innebörden av ordet hem och allt som det medför, i motsats till platsen man bor på.

Egenmakt: att man kan betala för sin bostad och välja att bo där (lite svårare för många som hyr bostad i Storbritannien och kanske anledningen till att så många här i landet fortfarande känner att deras lycka hänger på att kunna köpa ett eget hus).

Identitet: var vi bor och hur vi bor förknippas ofta med vår känsla för vilka vi är och hur vi uppfattar oss själva och vill att andra ska uppfatta oss" (Watson-Smyth, 2019).

Samma koncept tas också upp av Melissa Rappaport Schifman, en LEED (Leadership in Energy and Environmental Design)-ackrediterad yrkesmänniska, i boken "Building a Sustainable Home" (2018), där fokus ligger på att berätta om

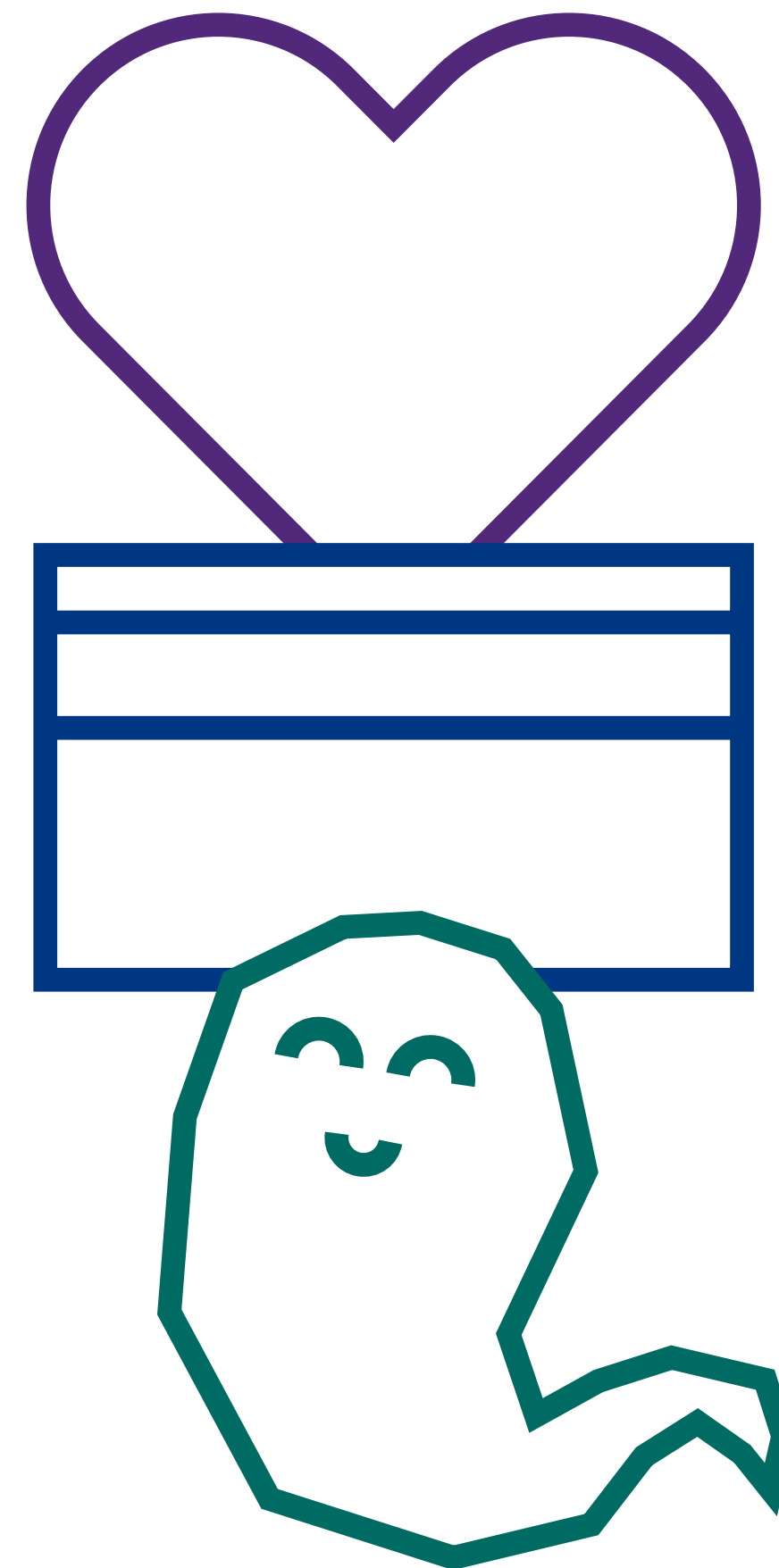
hennes väg mot ett grönare sätt att leva. Hon talar om praktiska gröna designval inom tre viktiga kategorier – hälsa, ekonomi och själ – som avgör hur hållbart vårt boende är.

Kategorin **hälsa** prioriterar vår tillgång till rent vatten, luft och ett hus. För var och en av de här delarna diskuterar hon ur ett högst praktiskt perspektiv vad vi kan göra och vilken teknik som finns tillgänglig i dagsläget för att uppnå god kvalitet på de här resurserna, som vi använder och våra kroppar kommer i kontakt med varje dag.

Den andra kategorin är det **ekonomiska** perspektivet som syftar på energi, vattneffektivitet och varaktighet. Kategorin har stöd i de av EU:s mål för hållbar utveckling till 2030 som fokuserar på sociala och ekonomiska aspekter, till exempel "6. Rent vatten och sanitet för alla", "7. Hållbar energi för alla", "11. Hållbara städer och samhällen", "12. Hållbar konsumtion och

produktion" och "13. Bekämpa klimatförändringarna" (EU 2030 Agenda). Det här är reella begrepp som via definitionen av "hållbarhet" hänger ihop med våra hem och vår livsstil.

Den tredje hållbarhetskategorin tar upp förhållandet till vår **själ** och omfattar vår användning av hållbara material (handgjorda, hemgjorda produkter, hög kvalitet som håller länge, second hand etc.), skapandet av utemiljöer och vår djupare anknytning till naturen och platsen (biofil design är ett koncept som utforskar kopplingen mellan vårt välbefinnande och naturen), vilket påverkar hur vi utformar vårt boende. I den här kategorin kan jag också lägga till slowrörelsen, vars strategi går ut på att arbeta mindre, spendera mindre och dela med sig mer (McGuirk, 2017).

Om författarna

Den här rapporten har tagits fram av Västmanlands läns museum. Huvudförfattare är projektassistenten Andreea Strineholm. Jennie Schaeffer är medförfattare och bidragit med metoder för datainsamling och analys samt bearbetat och redigerat texten.

Andreea Strineholm är bildkonstnär och designer med kandidatexamen i scen- och kostymdesign samt en master i Innovation och design. Efter arbetet med rapporten har hon påbörjat en forskarutbildning. Rapportens slutsatser grundas på material som samlades in på plats och via webben mellan oktober 2020 (då byggprocessen startade, innan själva utställningen öppnade officiellt) och januari 2021. Andreea har ett stort intresse för hur människor väljer att utforma sina platser där de bor och vad olika designbeslut kan få för effekter. Vid sidan av sin uppgift att dokumentera processen kunde hon också på ett mer personligt plan relatera till de olika för- och nackdelarna med ett Tiny House, eftersom hon och hennes växande familj då bodde på en mycket liten yta. Foton i rapporten har Andreea eller deltagarna själva tagit.

Jennie Schaeffer är filosofie doktor inom Innovation och design och länsmuseumschef för Västmanlands läns museum men också anknuten forskare vid Mälardalens Universitet.

Utgiven av Västmanlands läns museum, 2022
ISBN 978-91-87828-84-3

Rapportnummer: 2021:B5

ISSN 1651-7342

Text: Andrea Strineholm och Jennie Schaeffer

Formgivning: Haus

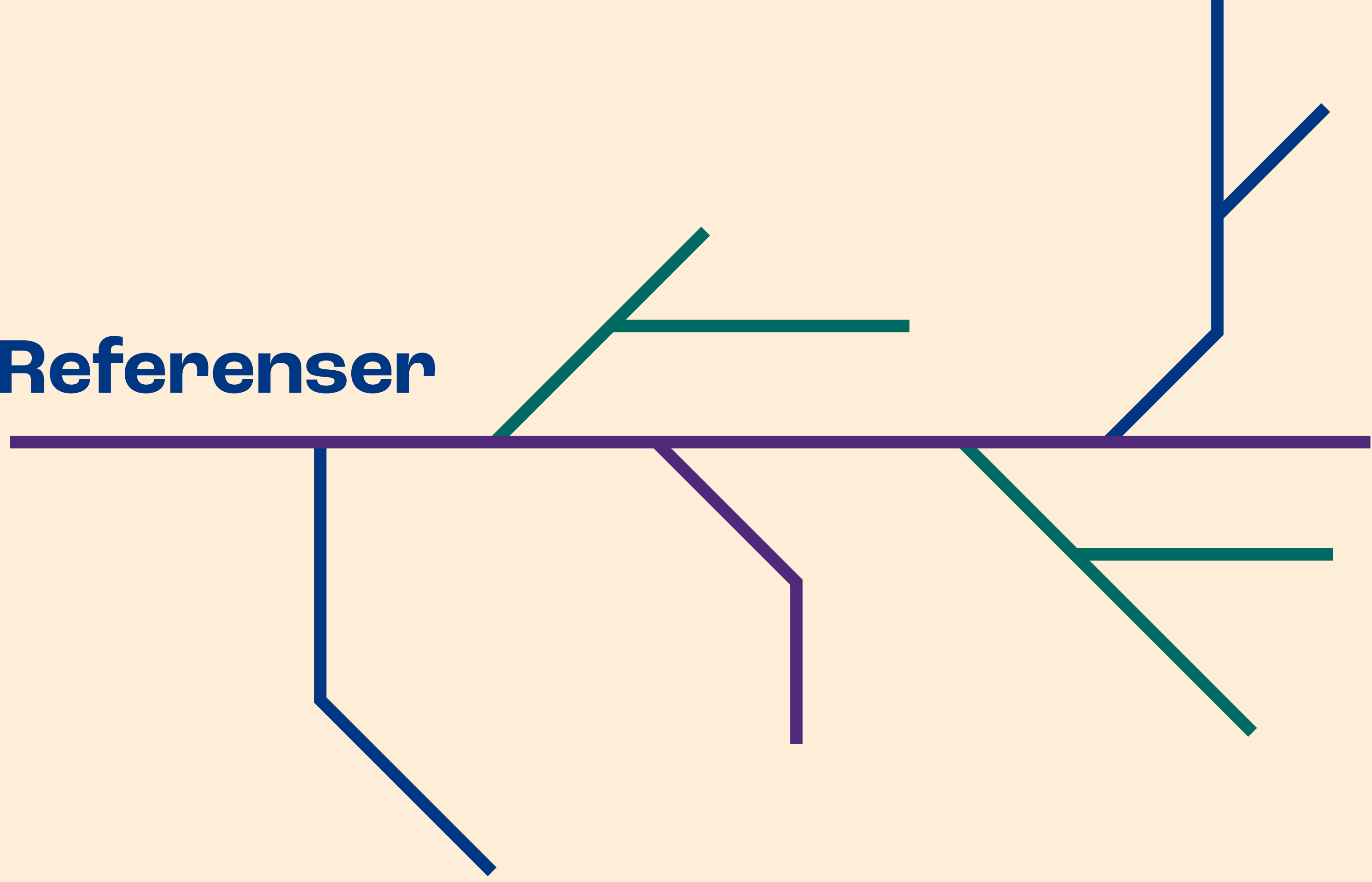
Typsnitt: Roc Grotesk och Neue Haas Grotesk

västmanlands läns
MUSEUM

– en del av Region Västmanland

Referenser

Alexander, S. (2016). A Prosperous Descent: Telling New Stories as the Old Book Closes. *Griffith Review* 52, 4–24.

Alexander, S., Gleeson, B., Coupe, T., Matyevich, N., Scott R. & Schultz, F. (2018). Bumps along the road of the tiny house movement: practitioner notes with critical reflections. *Australian Planner*, 55(3–4), 198–208.

Ambrose, T. & Paine, C. (2012). *Museum Basics. Heritage*. London: ICOM i samarbete med Routledge.

ATHA (2019). Our mission. Hämtad 21 november 2020 från <https://americantinyhouseassociation.org/our-mission-2/>

Carpentier, N. (2012). The concept of participation. If they have access and interact, do they really participate? *Fronteiras – estudos midiáticos*.

Carr, D. (2001). A Museum is an Open Work. *International Journal of Heritage Studies* 7(2): 173–183

Carras, M. (2019). "Tiny house, big impact?": an investigation into the "rise" of the Tiny Home Lifestyle (THL) in the United States. Diss. University of St Andrews, Scotland. 53. Hämtad 19 november 2020 från <http://hdl.handle.net/10023/17821>

Falk, J. H. & Dierking, L. D. (2016). *The Museum Experience Revisited*. Kalifornien: Walnut Creek. CA: Left Coast Press.

Fofiu, A. (2015). Perceptions of Time in the Sustainability Movement: The Value of Slow for Sustainable Futures. *Acta Universitatis Sapientiae. Social Analysis*, 5(1), 63–79.

Happiness Research Institute & GoodHome (2019). The GoodHome Report.

Jennings, H. (n.d.) "Values for stronger communities – new resource." Hämtad 6 december 2020 från <https://happymuseumproject.org/>

Keable, E. (2017). Building on the Tiny House Movement: A Viable Solution to Meet Affordable Housing Needs. *University of St. Thomas Journal of Law and Public Policy*, Volume 11, Issue 2.

Lysvret, (2016). *Att skapa en process – tackla avbefolkningen av landsbygden genom samarbete med kreativa individer*. Examensarbete i arkitektur, Chalmers tekniska högskola, Göteborg.

Mcguirk, E. (2017). Timebanking in New Zealand as a prefigurative strategy within a wider degrowth movement. *Journal of Political Ecology*, 24(1), 595–609.

McSweeney, K. & Kavanagh, J. (2016). *Museum Participation. New Directions for Audience Collaboration*. Edinburgh/Cambridge: MuseumsEtc.

Mingoya, C. (2015). *Building Together, Tiny House Villages for the Homeless: A 55 Comparative Case Study*. Master's Thesis in City Planning, MIT, Cambridge, MA.

Ogundehin, M. (2020). *Happy Inside. How to harness the power of home for health and happiness*. Ebury Press, London, United Kingdom.

Olsson, M. (2020). *Living Tiny - An exploratory study of tiny house movement in Sweden*. Examensarbete i Hållbar samhällsplanering och stadsutformning, Kungliga Tekniska Högskolan, Stockholm.

Pienk de Gaay, F. (2020). *The future of Museum: Visitors Become Users. How Dutch Private Art Museums Engage their Audience*. Examensarbete, Faculteit Geesteswetenschappen, Universiteit Utrecht, Nederländerna.

Rappaport Schifman, M. (2018). *Building a Sustainable Home: Practical Green Design Choices for Your Health, Wealth, and Soul*. Skyhorse Publishing, New York, NY, United States.

Rolnik, R. (2019). *Urban warfare: Housing under the empire of finance*. Verso Books.

Shearer, H. & Burton, P. (2019). Towards a Typology of Tiny Houses. *Housing, Theory and Society*, 36(3), 298–318.

Simon, N. (2010). *The Participatory Museum*. Kalifornien: Museum 2.0.

Stylianou-Lambert, T. (2010). Re-conceptualizing Museum Audiences: Power, Activity, Responsibility. *Visitor Studies* 13(2): 130–144.

Tiny House för Tjejer av Tjejer. Ett Hållbart Tiny House Projekt. (2020). Hämtad 20 november 2020 från <https://www.fliksforening.org>

Toledo Museum of Art Features Tumbleweed XS Tiny House at its Small Worlds Exhibition. (2012). Hämtad 25 november 2020 från <https://tinyhousetalk.com/toledo-museum-of-art-features-tumbleweed-xs-tiny-house-at-its-small-worlds-exhibition/>

EU 2030 Agenda for Sustainable Development. Hämtad 10 december 2020 från https://ec.europa.eu/international-partnerships/sustainable-development-goals_en

FN. (2018). Small and sustainable: "Tiny Houses" could be solution to world's housing problems. Hämtad 20 december 2020 från <https://news.un.org/en/story/2018/07/1014982>

Wang, L. (2020). Fram Museum extension is dedicated to environmental education. Hämtad 2 december 2020 från <https://inhabitat.com/fram-museum-extension-is-dedicated-to-environmental-education/>

Watson-Smyth, K. (2019). The Happiness Survey (Podcast Notes). Hämtad 17 januari 2021 från <https://www.madaboutthehouse.com/the-happiness-survey-podcast-notes/>

Österlund, S. (2020). Can we slow down? Challenges and possibilities of living slower and simpler in Sweden.

